

Brüsszel, 2022.7.14.
COM(2022) 337 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

2021. évi jelentés a versenypolitikáról

{SWD(2022) 188 final}

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

2021. évi jelentés a versenypolitikáról

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	2
2. Annak biztosítása, hogy a versenyszabályok továbbra is megfeleljenek a jövő kihívásainak – Széleskörű politikai napirend	4
2.1. Új jogalkotási kezdeményezések a versenypolitikai eszköztár megerősítésére.....	4
2.2. Az antitröszt- és összefonódás-ellenőrzési szabályok és iránymutatás aktualizálása annak érdekében, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak	5
2.3. Az állami támogatási szabályok és iránymutatás aktualizálása annak érdekében, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak	8
2.4. A Versenypolitikai Főigazgatóság hozzáigazítása a jelenlegi és jövőbeli végrehajtási igényekhez	14
3. A versenypolitika végrehajtása hozzájárul a digitális átálláshoz, valamint az erős és reziliens egységes piachoz.....	16
3.1. Az antitröszt szabályok érvényesítése hozzájárult a digitális átálláshoz és az erős, reziliens egységes piachoz	16
3.2. Az összefonódás-ellenőrzés hozzájárult a digitális átálláshoz és az erős, reziliens egységes piachoz.....	20
3.3. Az állami támogatások ellenőrzése hozzájárult a digitális átálláshoz és az egységes piac rezilienciájához.....	22
4. A versenypolitika végrehajtása hozzájárult a zöld átálláshoz	23
4.1. Az állami támogatások ellenőrzése hozzájárult a zöld átálláshoz	23
4.2. Az antitröszt szabályok érvényesítése és az összefonódások ellenőrzése segítette a zöld átállást	25
5. A versenypolitika hozzájárult az emberközpontú gazdasághoz	26
5.1. Reziliens európai pénzügyi szolgáltatások	26
5.2. Adóügyi állami támogatás és szelektív adókedvezmények	28
5.3. A versenypolitika továbbra is enyhítette a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi következményeit.....	29
6. Közös erővel az európai és a globális versenykultúra alakításáért	32

6.1. A szakpolitikai kohézió megvalósítása az Európai Versenyhatóságok Hálózatán keresztül	32
6.2. Versenypolitikai együttműködés világszerte	33

1. Bevezetés

A Bizottság által az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett 2021. évi éves versenypolitikai jelentés részletesen ismerteti az uniós versenypolitika és annak végrehajtása terén 2021-ben bekövetkezett legfontosabb fejleményeket.

A versenypolitika az EU egységes piacának egyik sarokköve. A versenypolitika határozott végrehajtása választási lehetőséget, innovációt, minőséget és versenyképes árakat biztosít az európai vállalkozások és fogyasztók számára. A Bizottság prioritásaival összhangban a versenypolitika végrehajtása előmozdítja a versenyt, amely a világjárvány utáni helyreállítást és a zöldebb, digitálisabb, reziliensebb és befogadóbb uniós gazdaságot segíti.

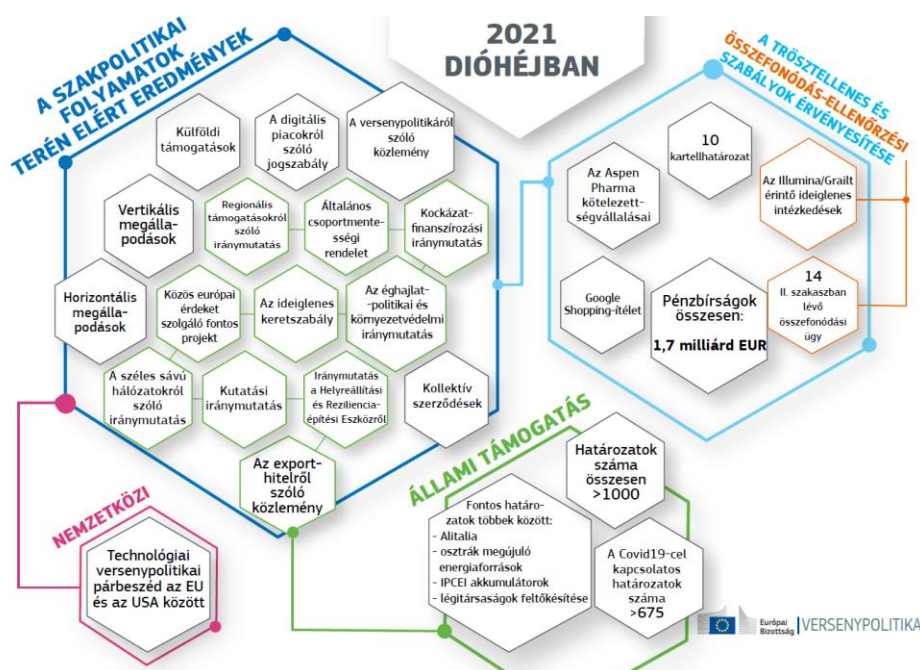
Az erős és reziliens egységes piac a vállalkozói létet annak minden szakaszában támogatja, és a vállalkozások számára – méretüktől függetlenül – lehetővé teszi, hogy a lehető legjobban kihasználhassák az egységes piac nagyságát, versenyelőnyként használva fel azt a globalizált gazdaságban való verseny során. Az uniós versenypolitikát nemcsak hatékonyan és következetesen kell végrehajtani, hanem arról is gondoskodni kell, hogy kellően dinamikus legyen ahhoz, hogy a jelenlegi és jövőbeli kihívásokat kezelni tudja.

2021-ben Vestager ügyvezető alelnök vezetése alatt a versenypolitika továbbra is fontos szerepet játszott a válságra adott uniós reakcióban, bizonyítva, hogy képes gyorsan reagálni a hirtelen gazdasági változásokra. Az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret lehetővé tette, hogy a tagállamok szükséges és arányos támogatást nyújtsanak a Covid19-világjárvány miatt veszélybe került, de egyébként életképes vállalkozásoknak. A Bizottság meghatározta továbbá az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes kereten belüli és a világjárványhoz kapcsolódó válságintézkedések fokozatos megszüntetésének menetrendjét, amelyet a magánberuházások beindítását és bevonását célzó intézkedések kísérik. Az Ukrajna elleni orosz invázió által az Unióra gyakorolt negatív társadalmi és gazdasági hatás enyhítése érdekében a Bizottság ismét ki fogja használni az állami támogatások szakpolitikai eszköztárának rugalmasságát. Lehetővé teszi majd a tagállamok számára, hogy a kedvezőtlen gazdasági hatásokat úgy csökkentsék a lehető legkisebbre, hogy az Unión belüli versenyt nem torzíják a feltétlenül szükségesnél nagyobb mértékben.

A Bizottság folytatta arra irányuló munkáját, hogy az antitröszt, az összefonódás-ellenőrzés és az állami támogatások ellenőrzése területén – a digitális és egyéb ágazatokban – érvényesítse az uniós versenyszabályokat, figyelembe véve az egyes piacok sajátosságait. A Bizottság ezt a tagállamok nemzeti versenyhatóságaival szoros együttműködésben és az uniós bíróságok ellenőrzése alatt hajtotta végre.

Az új kihívásoknak megfelelő versenypolitikáról szóló bizottsági közleményben¹ foglaltaknak megfelelően a Bizottság példa nélküli, több mint 20 szabályrendszerre kiterjedő felülvizsgálatot végez az uniós versenypolitikáról azzal a céllal, hogy biztosítsa, hogy az uniós versenypolitikai eszközök időtállóak maradjanak, és támogassák az Unió zöld és digitális átállását, a helyreállítási folyamatot, a gazdasági fejleményekre való reagálást és az egységes piac rezilienciájának előmozdítását.

A Bizottság emellett jelenleg is folytatja a versenypolitikai eszköztár olyan eszközökkel történő kiegészítését, amelyek a külföldi támogatások és a digitális kapuőrök kezelését célozzák. 2021 májusában az Európai Bizottság a belső piacot torzító külföldi támogatásokról szóló rendeletjavaslatot nyújtott be². 2021-ben a társjogalkotók jelentős előrelépést tettek a digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló bizottsági javaslat tekintetében.

A Bizottság 2021-ben tovább fokozta a versenypolitika végrehajtása terén végzett műveleteinek hatékonyságát. A Versenypolitikai Főigazgatóság folytatta az ügykezelési folyamatok digitalizálására irányuló munkáját. Az év jelentős változásokat hozott a pénzügyi forrásoknak közvetlenül a versenypolitika végrehajtására való felhasználása terén is: egy külön erre a célra létrehozott működési költségvetés jött létre. A 2021-re 20,4 millió EUR költségvetéssel rendelkező Egységes piac program³ és annak versenypolitikai komponense stabil finanszírozást biztosít a Bizottság végrehajtási kapacitását, szakpolitikai kezdeményezéseit, a nemzetközi együttműködést és a versenypolitikai érdekérvényesítést

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az új kihívásoknak megfelelő versenypolitika, 2021. november 18., COM(2021) 713.

² Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a belső piacot torzító külföldi támogatásokról, 2021. május 5., COM(2021) 223 final.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/690 rendelete (2021. április 28.) a belső piacra, a vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, állatok, élelmiszerek és takarmányok területére, valamint az európai statisztikákra vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról, továbbá a 99/2013/EU, az 1287/2013/EU, a 254/2014/EU, és a 652/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 153, 2021.5.3., 1. o.). A rendelet visszamenőleges hatállyal, 2021. január 1-jétől alkalmazandó.

fokozó intézkedésekhez. A Versenypolitikai Főigazgatóság kommunikációs stratégiája támogatja az ügyvezető alelnök azon törekvését, hogy proaktívan, egyértelműen, következetesen és folyamatosan kommunikálja a versenypolitika előnyeit.

2. Annak biztosítása, hogy a versenyszabályok továbbra is megfeleljenek a jövő kihívásainak – Széleskörű politikai napirend

2.1. Új jogalkotási kezdeményezések a versenypolitikai eszköztár megerősítésére

Annak az európai digitális stratégiának⁴ a részeként, amely olyan rendszerszintű digitális kihívások kezelésére irányul, mint például a kiberfenyegetések, a gyűlöletbeszéd, a dezinformáció, vagy a digitális piacokon tapasztalható korlátozott verseny és méltányosság, a Bizottság 2020 decemberében két jogalkotási javaslatot terjesztett elő: digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt⁵ és a digitális piacokról szóló jogszabályt⁶. A digitális piacokról szóló jogszabály több közvetlenül alkalmazandó kötelezettséget javasol azokra a vállalatokra nézve, amelyek az egységes piacon a vállalkozások és a fogyasztók szempontjából fontos kapuórszerepet játszanak. A digitális piacokról szóló jogszabály 2021-ben is kiemelt jogalkotási prioritás maradt; ezt az is mutatja, hogy a társjogalkotók vonatkozó megbízásainak elfogadására 2021 novemberében és decemberében sor került⁷.

2021 májusában az Európai Bizottság a belső piacot torzító külföldi támogatásokról szóló rendeletjavaslatot nyújtott be⁸. Míg az uniós tagállamok által nyújtott támogatásokat szigorúan ellenőrzik, az Unió kívüli országok által az Unióban működő vállalkozások részére juttatott támogatások nagyrészt ellenőrizetlenek. Az új szabályok célja azoknak a külföldi támogatásoknak a kezelése, amelyek torzítják a versenyt az egységes piacon. A javasolt rendelet értelmében a Bizottság megvizsgálhatná azokat a támogatásokat, amelyeket külföldi államok nyújtanak az Unióban működő vállalkozásoknak, és adott esetben orvosolhatná az ilyen jellegű állami támogatások torzító hatásait⁹.

⁴ Európa digitális jövőjének megtervezése, a Bizottság 2020. február 19-i kiadványa, ISBN 978-92-76-16362-6.

⁵ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacról (a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról, 2020. december 15., COM(2020) 825 final.

⁶ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról (digitális piacokról szóló jogszabály), 2020. december 15., COM(2020) 842 final.

⁷ Sajtóközlemény, „A technológiai nagyvállalatok szabályozása: a Tanács megállapodott arról, hogy fokozni kell a versenyt a digitális szférában”, 2021. november 25., elérhető a következő internetcímen: <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2021/11/25/regulating-big-tech-council-agrees-on-enhancing-competition-in-the-digital-sphere/>; valamint az „Online vívásplatformok szabályozása: indulhat az egyeztetés a Tanáccsal”, 2021. december 15., elérhető a következő internetcímen: <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20211210IPR19211/digital-markets-act-parliament-ready-to-start-negotiations-with-council>

⁸ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a belső piacot torzító külföldi támogatásokról, 2020. május 5., COM(2021) 223 final.

⁹ A javaslat három eszközt tartalmaz: i. be kellene jelenteni a Bizottságnak azokat a tervezett összefonódásokat, ahol a célvállalkozás uniós forgalma eléri vagy meghaladja az 500 millió EUR-t, a külföldi pénzügyi hozzájárulás pedig meghaladja az 50 millió EUR-t, ii. be kellene jelenteni a Bizottságnak a külföldi pénzügyi hozzájárulást magukban foglaló uniós közbeszerzési eljárások keretében benyújtott ajánlatokat, ha a közbeszerzés értéke eléri vagy meghaladja a 250 millió EUR-t, és iii. a Bizottság felhatalmazást kapna arra, hogy hivatalból indítson vizsgálatot más piaci helyzetekben, beleértve a kisebb összefonódásokat és a kisebb közbeszerzési eljárásokat. A Bizottság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a rendelet végrehajtására. Amennyiben a külföldi támogatás negatív hatásai meghaladják a pozitív hatásait, a Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy jogorvoslati intézkedéseket írjon elő vagy kötelezettségvállalásokat fogadjon el a torzulás orvoslására. Az ilyen intézkedések és kötelezettségvállalások számos strukturális vagy magatartási korrekciós intézkedést tartalmaznak; ilyen például bizonyos eszközök elidegenítése vagy egy bizonyos piaci magatartás tilalma. A Bizottság hatáskörrel rendelkezik majd arra is, hogy megtiltsa támogatott összefonódást vagy a közbeszerzési szerződésnek a támogatott ajánlattevő részére történő odaítélését.

2.2. Az antitröszt- és összefonódás-ellenőrzési szabályok és iránymutatás aktualizálása annak érdekében, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak

A legfontosabb antitröszt- és összefonódás-ellenőrzési szabályok folyamatban lévő felülvizsgálatának célja a hatályos szabályok értékelése és – szükség esetén – kiigazítása, lépést tartva a vállalkozások működését átformáló piaci fejleményekkel (ideértve az e-kereskedelem és az online platformok térnyerését is). A Bizottság azt is értékeli, hogy szükség van-e további iránymutatásra a piaci szereplők számára.

A vertikális ellátásra és a horizontális együttműködésre vonatkozó szabályok felülvizsgálatának folytatása

A vertikális megállapodások – például az áruk vagy szolgáltatások nyújtói és forgalmazói közötti megállapodások – az uniós gazdaság valamennyi ágazatában jelen vannak. 2021 júliusában a Bizottság nyilvános konzultációt indított a felülvizsgált vertikális csoportmentességi rendelet és vertikális iránymutatás tervezetéről¹⁰. A folyamatban lévő felülvizsgálat célja bizonyos rendelkezések egyértelműsítése és egyszerűsítése, valamint azoknak a feltárt szabályozási hiányosságoknak a megszüntetése, amelyek esetében a piaci fejlemények – például az online értékesítés növekedése és a platformvállalkozások új típusainak megjelenése – miatt a jelenleg hatályos szabályok adott esetben már nem felelnek meg a célnak. A Bizottság új szabályokat szándékozik bevezetni a jelenlegi szabályok hatályvesztésétől, azaz 2022. május 31-től kezdve.

Ami a horizontális együttműködésre vonatkozó uniós versenyszabályok felülvizsgálatát illeti, e szabályok célja, hogy megkönnyítsék a vállalkozások számára a versenypolitikai szempontból hátrányos következmények nélküli, gazdaságilag kívánatos együttműködést. 2021 májusában a Bizottság közzétette a kutatás-fejlesztési és a szakosítási megállapodásokra vonatkozó két horizontális csoportmentességi rendelet értékelésének¹¹ megállapításait, valamint a horizontális iránymutatást. 2021 júliusában a Bizottság nyilvános konzultációt indított a szabályok felülvizsgálatának szakpolitikai alternatíváiról¹². Mivel a két rendelet 2022. december 31-én hatályát veszti, a Bizottság célja, hogy az új szabályok az említett időpontig hatályba lépjenek.

A horizontális megállapodásokra vonatkozó szabályok értékelésének főbb megállapításai

Az értékelés azt mutatta, hogy a horizontális megállapodásokra vonatkozó szabályok továbbra is hasznos eszközök a vállalkozások számára. Azonban számos olyan területet is azonosított, ahol a szabályok nem veszik kellőképpen figyelembe a digitalizációt és a fenntarthatósági célok elérését. Az értékelés szerint a horizontális csoportmentességi rendeletekben foglalt egyes rendelkezések merevek és összetettek, mások pedig nem egyértelműek és a vállalatok által nehezen értelmezhetőek. Konkrétabban: a kutatás-fejlesztési csoportmentességi rendeletben előírt mentességi feltételek már nem feltétlenül optimálisak a versenyt támogató kutatás-fejlesztési megállapodások megkötéséhez, és a szakosítási csoportmentességi rendelet hatálya adott esetben túlságosan szűk lehet. A horizontális

¹⁰ Nyilvános konzultáció a vertikális megállapodásokról és vertikális iránymutatásokról szóló felülvizsgált rendelettervezetről, 2021. július 9. és 2021. szeptember 17. között. Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-vber_en

¹¹ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A horizontális csoportmentességi rendelet értékelése, SWD (2021) 103, 2021.5.6.

¹² Nyilvános konzultáció – A vállalkozások közötti horizontális megállapodások, 2021. július 13. és 2021. október 5. között. Lásd: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13058-Horizontal-agreements-between-companies-revision-of-EU-competition-rules/public-consultation_hu

csoporthmentességi rendeletek és a horizontális iránymutatás bizonyos rendelkezései szintén homályosnak vagy túlságosan szigorúnak minősülnek. Végezetül: a horizontális iránymutatás kevés iránymutatást nyújt a legújabb piaci fejleményekkel – például a digitalizációval, a rezilienciával és a fenntarthatósági célkitűzésekkel¹³ – kapcsolatban a horizontális megállapodások vonatkozásában (például nem nyújt kellő jogbiztonságot a fenntarthatósági célkitűzések elérésére irányuló megállapodások és az adatmegosztási/adat-összevonási megállapodások önértékeléséhez).

2021 májusában a Bizottság közzétette a gépjárművekre vonatkozó csoporthmentességi rendelet¹⁴ működését vizsgáló értékelés¹⁵ megállapításait is. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy jóllehet a gépjárművekre vonatkozó csoporthmentességi rendelet elvei továbbra is érvényesek, a rendeletet kísérő bizottsági iránymutatásnak tükröznie kell az új technológiák megjelenését és az adatoknak az ágazatban betöltött egyre fontosabb szerepét. A gépjárművekre vonatkozó jelenlegi csoporthmentességi rendelet 2023. május 31-én veszti hatályát. A Bizottság jelenleg mérlegeli az e megállapításokkal kapcsolatos további teendőket, ugyanakkor figyelembe veszi a vertikális csoporthmentességi rendelet folyamatban lévő felülvizsgálatát is.

A piac meghatározásáról szóló közlemény értékelésének eredményei

A piac meghatározásáról szóló közlemény¹⁶ fontos iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy a Bizottság a versenyjog érvényesítése során hogyan alkalmazza az érintett termék- és földrajzi piacok fogalmát. 2021 júliusában a Bizottság közzétette a piac meghatározásáról szóló közlemény értékelésének eredményeit¹⁷. A megállapítások alapján a Bizottság úgy határozott, hogy felülvizsgálja a közleményt, és 2022-ben konzultációt folytat az érdekelt felekkel a piac meghatározásáról szóló felülvizsgált közlemény tervezetéről.

A piac meghatározásáról szóló közlemény értékelésének főbb megállapításai

A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a piac meghatározásáról szóló közlemény elvei az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata alapján továbbra is megalapozottak. Előfordulhat azonban, hogy nem tükrözik teljes mértékben a piacmeghatározási gyakorlatban megmutatkozó legújabb (például a digitalizációval kapcsolatos) fejleményeket. A piac meghatározásáról szóló közlemény adott esetben többek között az alábbi területeken nem teljes mértékben naprakész: i. kis, jelentős, nem átmeneti áremelkedést érintő teszt alkalmazása és célja az érintett piacok meghatározása során, ii. a digitális piacok, különösen azon termékek és szolgáltatások esetében, ahol a forgalmazás pénzben kifejezett ára nulla, valamint a digitális ökoszisztémák esetében, iii. a földrajzi piacok értékelése a globalizáció és az importverseny körülményei között, iv. a piac meghatározására szolgáló kvantitatív módszerek, v. a piaci részesedések kiszámítása, és vi. nem árjellegű verseny (beleértve az innovációt is).

¹³ Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendje 17 fenntartható fejlesztési célt határoz meg (ilyen például az éghajlat-politikai fellépés, a megfizethető és tiszta energia, vagy az ipar, innováció és infrastruktúra), valamint 169 célt fogalmaz meg (ilyen többek között az éghajlatváltozással kapcsolatos katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség és alkalmazkodóképesség megerősítése, az erdőirtás megszüntetése és a leromlott állapotú erdők helyreállítása, valamint a fenntartható, reziliens és inkluzív infrastruktúrák fejlesztése).

¹⁴ A Bizottság 330/2010/EU rendelete (2010. április 20.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 102., 2010.4.23., 1. o.)

¹⁵ A következtetéseket egy értékelő jelentés és egy bizottsági szolgálati munkadokumentum foglalja össze. A Bizottsági jelentése – A Bizottság értékelő jelentése a gépjárműágazatra vonatkozó csoporthmentességi rendelet (461/2010/EU rendelet) működéséről, 2021. május 28., COM(2021) 264. A gépjárművekre vonatkozó csoporthmentességi rendeletről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely a következő dokumentumot kíséri: A Bizottság jelentése – A Bizottság értékelő jelentése a gépjárműágazatra vonatkozó csoporthmentességi rendelet (461/2010/EU rendelet) működéséről, 2021. május 28., COM(2021) 112.

¹⁶ A Bizottság közleménye a közösségi versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról (HL C 372., 1997.12.9., 5. o.).

¹⁷ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Az érintett piacnak a közösségi versenyjog alkalmazásában történő meghatározásáról szóló bizottsági közlemény (1997. december 9.) értékelése, 2021. július 12., SWD(2021) 199. Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-07/evaluation_market-definition-notice_en.pdf

A versenyjognak az önfoglalkoztató vállalkozókat érintő kollektív szerződésekre történő alkalmazásáról szóló iránymutatás-tervezet

Egyes önfoglalkoztató vállalkozók kevésbé tudják befolyásolni fizetésüket és munkakörülményeiket. A kollektív tárgyalások fontos eszközt jelenthetnek a jobb feltételek elérése során, azonban egyes önfoglalkoztató személyek „vállalkozásnak” tekinthetők, ezért az uniós versenyszabályok hatálya adott esetben kiterjedhet a kollektív szerződésekre is. Ennek kezelése érdekében a Bizottság 2021 januárjában konzultált valamennyi érdekelt féllel a különböző szakpolitikai alternatívákról először bevezető hatásvizsgálat, majd 2021 márciusában részletes kérdőív útján¹⁸. A Bizottság 2021. december 9-én konzultáció céljából közzétette az „Íránymutatás az uniós versenyjognak az egyéni önfoglalkoztatók munkafeltételeire vonatkozó kollektív szerződésekre történő alkalmazásáról”¹⁹ című iránymutatás-tervezetet. A Bizottság értékelni fogja az érdekelt felek észrevételeit azzal a céllal, hogy 2022-ben közzétegye az iránymutatás végleges változatát.

Az uniós összefonódás-ellenőrzés eljárási és joghatósági szempontjait érintő értékelés eredményeinek és a 22. cikkre vonatkozó további iránymutatásnak a közzététele

Az uniós összefonódás-ellenőrzés eljárási és joghatósági szempontjainak értékelése annak elemzését célozta, hogy egyes összefonódás-ellenőrzési szabályok hogyan működtek a változó piaci körülmények között. Az értékelés elsősorban a következő két témával foglalkozott: i. a forgalmi alapú joghatósági küszöbértékek eredményessége a belső piacon folyó versenyre esetlegesen jelentős hatást gyakorló összefonódások ellenőrzés alá vonásában, valamint ii. a 2013-ban bevezetett egyszerűsített bejelentési eljárás hatékonysága. 2021 márciusában a Bizottság közzétette az értékelés megállapításait²⁰.

Az uniós összefonódás-ellenőrzés eljárási és joghatósági vonatkozásaival kapcsolatos értékelés főbb megállapításai

A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a forgalmon alapuló joghatósági küszöbértékek az áttételi mechanizmussal kombinálva általában hatékonyak bizonyultak az uniós egységes piacon zajló releváns ügyletek megkötésében. A közelmúltban tapasztalható piaci fejlemények azonban az olyan cégek egyre növekvő mértékű felvásárlását eredményezték, amelyek a versenyben meghatározó szerepet játszanak vagy játszhatnak a későbbiekben, annak ellenére, hogy az összefonódás idején kevés forgalmat generáltak vagy egyáltalán nem generáltak forgalmat. Az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy bizonyos esetekben sem a Bizottság, sem a tagállamok nem végeztek el a versenyre potenciálisan negatív hatást gyakorló ügyletek felülvizsgálatát. Ilyen ügyletek voltak mindenekelőtt versenypotenciállal rendelkező, kialakulóban lévő vállalkozásokat és az innovatív vállalkozásokat célzó felvásárlási ügyletek többek között – de nem kizárólag – a digitális, gyógyszeripari, biotechnológiai és bizonyos egyéb ipari ágazatokban. A célvállalkozás értéke nem mindig korrelált megfelelően az ügylet potenciális versenyellenes hatásaival.

¹⁸ Kollektív szerződések önfoglalkoztatóknak – az uniós versenyszabályok alkalmazási köre, konzultációs időszak: 2021.3.5. – 2021.5.31. Lásd: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12483-Collective-bargaining-agreements-for-self-employed-scope-of-application-EU-competition-rules/public-consultation_hu

¹⁹ A Bizottság közleménye – Iránymutatás az uniós versenyjognak az egyéni önfoglalkoztatók munkafeltételeire vonatkozó kollektív szerződésekre történő alkalmazásáról, 2021.12.9. C(2021) 8838 final MELLÉKLET. Az iránymutatástervezet egy bizottsági kezdeményezéscsomag részét képezi, amely tartalmaz még egy irányelvre irányuló javaslatot a platformalapú munkavégzés munkakörülményeinek javításáról és egy közleményt a digitális átállás előnyeinek teljes körű kiaknázásáról a jövő munkaerőpiacán.

²⁰ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Az uniós összefonódás-ellenőrzés eljárási és hatásköri szempontjainak értékelése, 2021. március 26., SWD(2021) 66 final.

A Bizottság 2021 márciusában közleményt fogadott el, amelyben iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogyan kell alkalmazni a tagállamok és a Bizottság közötti, az összefonódás-ellenőrzési rendelet 22. cikkében²¹ meghatározott áttételi mechanizmust olyan konkrét körülmények között, amikor a forgalmon alapuló küszöbértékek nem tükrözik a célvállalkozás versenypotenciálját, és amikor az ügyletet a nemzeti jog értelmében egyik tagállamnak sem kell bejelenteni. A Bizottság több olyan áttételt kíván ösztönözni és elfogadni, amely az összefonódás-ellenőrzési rendelet 22. cikkének hatálya alá tartozik²².

2.3. Az állami támogatási szabályok és iránymutatás aktualizálása annak érdekében, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak

A Bizottság 2021-ben folytatta a meglévő állami támogatási szabályok és iránymutatás értékelését és felülvizsgálatát annak érdekében, hogy még inkább megkönnyítse a zöld és digitális átállást, és növelje a Covid19-világjárványból kilábaló egységes piac rezilienciáját. A Bizottság továbbra is figyelemmel kísért a piaci fejleményeket, és készen áll szakpolitikai eszközeinek további kiigazítására annak érdekében, hogy az EU gyorsan reagálhasson a kialakuló válságokra.

Az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes keret kiigazításai

A Bizottság legutóbb az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret 2022. június 30-ig történő meghosszabbítására irányuló javaslatról konzultált a tagállamokkal, és egyúttal meghatározta a világjárványhoz kapcsolódó válságtámogatás fokozatos megszüntetésének menetrendjét. A Bizottság 2021 novemberében fogadta el az ideiglenes keret hatodik módosítását²³. Az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret szerinti hatályos intézkedések 2022. június 30-ig történő meghosszabbításával elkerülhető a hirtelen kilengés, mivel megakadályozza, hogy a vállalkozások hirtelen kiszoruljanak a célzott állami támogatásból egy olyan időszakban, amikor a tagállamok gazdaságát érintő súlyos zavarok még nem szűntek meg. A Bizottság továbbra is kellő figyelmet fordít az Uniót potenciálisan érintő fejleményekre – többek között az Ukrajna elleni orosz invázió által az Unióra gyakorolt társadalmi és gazdasági hatásokra – a gyors cselekvés érdekében, továbbá azért, hogy szükség esetén kiigazítsa szakpolitikai eszközeit. Emellett a Bizottság két új eszközt vezetett be, amelyek a világjárványból való gyorsabb, zöldebb és digitálisabb kilábalás érdekében magánberuházások elindítását és bevonását célozzák. A Bizottság 2022. december 31-ig beruházási támogatást, 2023. december 31-ig pedig fizetőképességi támogatást vezetett be a fenntartható helyreállítás érdekében, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy magánforrásokat mozgósítsanak, és azokat a kkv-kba (többek között az induló

²¹ A Bizottság közleménye – Iránymutatás az összefonódás-ellenőrzési rendelet 22. cikkében meghatározott áttételi mechanizmus bizonyos ügykategóriákra történő alkalmazásáról (HL C 113., 2021.3.31., 1. o.).

²² Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 22. cikke szerint egy vagy több tagállam kérelmezheti a Bizottságtól bármely olyan összefonódás megvizsgálását, amely nem uniós léptékű, de hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre, és azzal fenyeget, hogy jelentősen befolyásolja a versenyt a kérelmező tagállam vagy tagállamok területén (függetlenül attól, hogy az adott ügyletet be kell-e jelenteni az ügylet áttételi kívánó tagállam vagy tagállamok nemzeti összefonódás-ellenőrzési szabályai szerint).

²³ A Bizottság közleménye – A gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatását célzó, állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret 6. módosítása, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról szóló, a tagállamokhoz címzett bizottsági közlemény mellékletének módosítása (2021/C 473/01, C(2021) 8442) (HL C 473., 2021.11.24., 1. o.).

innovatív vállalkozásokba és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokba) történő beruházások céljára elérhetővé tegyék.

Az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás elfogadása

A Bizottság folytatta az állami támogatási szabályok felülvizsgálatát, hogy azok megfeleljenek a célnak, és összhangba kerüljenek az Unió éghajlat-politikai célkitűzéseivel. 2021 júniusában az Európai Bizottság nyilvános konzultációt²⁴ indított, amely során felkérte az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket az energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás javasolt felülvizsgálatával kapcsolatban. 2021 decemberében a Bizottság jóváhagyta az éghajlat-politikai, energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokról szóló új iránymutatást²⁵. A felülvizsgálat az iránymutatás hatályát kiterjeszti új gazdasági területekre, például a tiszta mobilitásra és az ipar dekarbonizációjára. Rugalmas keretet is biztosít azáltal, hogy lehetővé teszi valamennyi olyan technológia támogatását, amely képes az európai zöld megállapodás végrehajtására. Az iránymutatás szélesebb alkalmazási körét olyan biztosítékok kísérik, amelyek garantálják, hogy az állami támogatás hatékonyan oda irányuljon, ahol arra szükség van, és előírják a tagállamok számára, hogy a nagy állami támogatási intézkedések tervezésekor konzultáljanak az érdekelt felekkel. Az éghajlat-politikai, energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás támogatni fogja a dekarbonizációra, a körforgásos gazdaságra, a biológiai sokféleségre, a tiszta vagy kibocsátásmentes mobilitásra, valamint az épületek energiahatékonyságára irányuló uniós erőfeszítéseket a 2030-ra és 2050-re vonatkozó uniós éghajlat- és energiapolitikai célok elérése érdekében. Az éghajlat-politikai, energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás 2022 januárjában lépett hatályba²⁶. A felülvizsgált szabályok értelmében a korábbinál több állami támogatás minősül majd a belső piaccal összeegyeztethetőnek.

A közös európai érdeket szolgáló fontos projektekről szóló felülvizsgált közlemény elfogadása

A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek Unió-szerte összefogják a tudást, a szakértelmet, a pénzügyi erőforrásokat és a gazdasági szereplőket azzal a céllal, hogy leküzdjék azokat a komoly piaci hiányosságokat, rendszerszintű hiányosságokat és társadalmi kihívásokat, amelyek kezelésére egyébként nem lenne lehetőség. Hozzájárulnak a fenntartható gazdasági növekedéshez, a munkahelyteremtéshez és a versenyképességhez, valamint megerősítik az EU nyitott stratégiai autonómiáját. Az egységes piacon zajló verseny torzításának elkerülése érdekében a közös európai érdeket szolgáló fontos projekteknél az állami támogatási szabályok értelmében szükség van a Bizottság jóváhagyására. A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek áttörést jelentő innovációkat tesznek lehetővé az első ipari bevezetésig, továbbá olyan jelentős infrastrukturális beruházásokat, amelyek

²⁴ Nyilvános konzultációk 2021. június 7. és 2021. augusztus 2. között. Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-ceeag_en

²⁵ A Bizottság közleménye –: 2022. évi iránymutatás az éghajlatvédelmi, környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról, 2022. január 27., C(2022) 481 final.

²⁶ Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/qanda_22_566

esetében állami beavatkozásra van szükség²⁷. A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek ösztönzik a vállalkozói szellemet az Unióban, megkönnyítik a zöld és a digitális átállást, és fokozzák az egységes piac rezilienciáját. Azután, hogy értékelte a javasolt felülvizsgált közleményt és az érdekelt felekkel széles körű konzultációt²⁸ folytatott róla, a Bizottság 2021 novemberében elfogadta a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekre vonatkozó állami támogatási szabályokról szóló felülvizsgált közleményt²⁹. A közös európai érdeket szolgáló fontos projektekéről szóló felülvizsgált közlemény 2022. január 1-jétől alkalmazandó.

Közlemény a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekre vonatkozó állami támogatási szabályokról

Az aktualizált közlemény kiszélesíti a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek uniós hatályát és fokozza átláthatóságukat, azáltal, hogy előírja: a közös európai érdeket szolgáló fontos projekteknek általában legalább négy tagállamot kell érinteniük. E projekteket továbbá átlátható és inkluzív módon kell megtervezni. A felülvizsgált közlemény megkönnyíti a kkv-k részvételét a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekben, továbbá növeli a részvételükkel járó előnyöket. A közös európai érdeket szolgáló fontos projektekéről szóló 2021. évi közlemény összehangolja célkitűzéseit a jelenlegi uniós prioritásokkal. Az Unió környezeti stratégiáinak támogatása és a zöld átállás felgyorsítása érdekében a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekéről szóló felülvizsgált közlemény előírja a tagállamok számára annak igazolását, hogy a bejelentett projektek megfelelnek a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek. Emellett a közlemény pontosítja az uniós és a nemzeti alapok kombinálása során alkalmazandó kritériumokat.

Nyilvános konzultáció a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszeréről

A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (K+F+I keretrendszer)³⁰ ösztönzi a kockázatos kutatási, fejlesztési és innovációs (K+F+I) tevékenységeket, amelyekre állami támogatás hiányában nem kerülne sor. A Bizottság 2021 áprilisában nyilvános konzultációt indított a meglévő állami támogatási keret egyszerűsítése céljából³¹. A cél az, hogy a tagállamok számára könnyebbé váljon a kutatás, a fejlesztés és az innováció támogatása, többek között a kkv-k és az innovációs klaszterek esetében, de ugyanakkor biztosítva legyen az is, hogy a verseny esetleges torzulásai a lehető legkisebbek legyenek, továbbá hogy megfelelő ösztönzők álljanak rendelkezésre az Unió zöld és digitális átállásának lehetővé tételéhez. A nyilvános konzultációt követően és a beérkezett észrevételek nyomán a Bizottság tovább vizsgálja, hogy a K+F+I keretrendszer hogyan korszerűsíthető és tehető időtállóvá. Tekintettel a zöld és a digitális átállásnak, valamint az egységes piac rezilienciájának a fontosságára, a K+F+I keretrendszer korszerűsítésével kapcsolatos megfontolások olyan területeket érintenek, mint például az infrastruktúra tesztelése és az azzal való kísérletezés, valamint az áttörést hozó technológiák kifejlesztése és megvalósítása.

²⁷ Korábban a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekéről szóló közlemény keretében nyújtott támogatást az akkumulátorokkal, mikroprocesszorokkal és bizonyos infrastruktúrákkal kapcsolatos projektek számára hagyták jóvá.

²⁸ Nyilvános konzultációk 2021. február 23. és 2021. április 20. között. Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-ipcei_en

²⁹ A Bizottság közleménye – A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek végrehajtását előmozdítani hivatott állami támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumai, C(2021) 8481 final.

³⁰ A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (HL C 198., 2014.6.27., 1. o.).

³¹ Nyilvános konzultációk 2021. április 8. és 2021. június 3. között. Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-rdi_en

A Bizottság várakozásai szerint a felülvizsgált K+F+I keretrendszer elfogadására 2022-ben kerül sor.

Nyilvános konzultáció a széles sávú hálózatokat érintő állami támogatásokról szóló iránymutatásról

A széles sávú hálózatok kiépítésére vonatkozó állami támogatási szabályok (a széles sávú hálózatokról szóló iránymutatás)³² megkönnyítik a széles sávú hálózatok kiépítését és elterjedését azokon a területeken, ahol a hálózati összekapcsoltság nem elégséges (például a távoli és a ritkán lakott régiókban). Az iránymutatás lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan modern infrastruktúrát támogassanak, amely magas színvonalú, megfizethető széles sávú szolgáltatásokat nyújt a végfelhasználóknak azokon a területeken, ahol a kereskedelmi szolgáltatók korlátozott mértékben ösztönzik a beruházásokat.

2021 júliusában a Bizottság közzétette a széles sávú hálózatokról szóló iránymutatás értékelésének eredményeit³³. Arra a következtetésre jutott, hogy a meglévő szabályok összességében jól működnek és megfelelnek a célnak, de bizonyos kiigazításra lenne szükség ahhoz, hogy a jelenlegi szabályokat hozzáigazítsák a legújabb technológiai fejleményekhez. Megfelelő beruházásokra van szükség a jelenlegi uniós szakpolitikai célkitűzések eléréséhez, különös tekintettel a gigabitalapú társadalom 2025-re kitűzött céljaira³⁴ és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó digitális iránytűre³⁵. A Bizottság 2021 novemberében nyilvános konzultációra bocsátotta a széles sávú hálózatokról szóló iránymutatás javasolt felülvizsgált változatát³⁶. A nyilvános konzultáció 2022. február 11-ig tartott. Az iránymutatás-tervezet célja, hogy megkönnyítse a tagállamok számára a nagy teljesítményű széles sávú hálózatok, köztük a gigabites hálózatok és az 5G hálózatok kiépítését, de ugyanakkor korlátozza a versenytorzulásokat.

Az általános csoportmentességi rendelet hatályának kiterjesztése az uniós programok elősegítésére

Az uniós finanszírozási szabályok és az új többéves pénzügyi keret³⁷ szerinti uniós állami támogatási szabályok közötti kölcsönhatás javítása érdekében a Bizottság 2021 júliusában elfogadta az általános csoportmentességi rendelet³⁸ módosításait. E módosítások kiterjesztik a rendelet hatályát, és egyszerűsítik azokat az állami támogatási szabályokat, amelyek az egyes

³² A Bizottság közleménye – Uniós iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról (HL C 25., 2013.1.26., 1. o.).

³³ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A széles sávú infrastruktúra kiépítésére vonatkozó állami támogatási szabályok értékelése, 2021. július 7., SWD(2021) 194 final.

³⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgálatában – Úton a gigabitalapú európai információs társadalom felé, COM(2016) 0587 final.

³⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Digitális iránytű: a digitális évtized megvalósításának európai módja, 2021. március 9., COM(2021) 118 final.

³⁶ Tervezet – A Bizottság közleménye a széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásról szóló iránymutatásról, 2021.11.19.

³⁷ Lásd: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027_hu

³⁸ A Bizottság (EU) 2021/1237 rendelete (2021. július 23.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőség nyilvánításáról szóló 651/2014/EU rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 270., 2021.7.29., 39. o.). Az állami támogatásnak az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételeit teljesítő állami finanszírozást általában a végrehajtás előtt be kell jelenteni a Bizottságnak és jóvá kell hagyatni annak biztosítása érdekében, hogy a közkiadások ne vezessenek oda, hogy az Unió belső piacán működő vállalkozások tisztességtelen versennyel szembesüljenek. A tagállamok azonban nem kötelesek bejelenteni a Bizottságnak az állami támogatást, feltéve, hogy a szóban forgó támogatás megfelel az általános csoportmentességi rendelet valamennyi vonatkozó kritériumának.

nemrégiben elfogadott uniós programok hatálya alá tartozó nemzeti finanszírozásra alkalmazandók³⁹.

Az általános csoportmentességi rendelet módosításának eredményeként a tagállamok közvetlenül, a Bizottság előzetes értesítése nélkül is végrehajthatják azokat az állami támogatásokat, amelyeket nemzeti hatóságok nyújtanak uniós szinten irányított programok által finanszírozott projektek részére. Azonban a támogatási intézkedésekről a tagállamok az intézkedések elfogadását követően kötelesek tájékoztatni a Bizottságot. Az aktualizált általános csoportmentességi rendelet azt is lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a digitális és a zöld átálláshoz nyújtsanak állami támogatást. A váratlan külső sokkhatások által okozott kedvezőtlen gazdasági hatások következtében segítségre szoruló vállalatok gyors támogatása érdekében bizonyos fokú rugalmasságot tesz lehetővé. Az állami támogatások széles kategóriáinak mentesítése az előzetes bejelentési kötelezettség alól jelentős egyszerűsítés, amely megkönnyíti a tagállamok általi gyors végrehajtást.

Az általános csoportmentességi rendelet felülvizsgálata a zöld megállapodás szempontjából

Jelenleg is zajlik az általános csoportmentességi rendelet célzott felülvizsgálata, amelynek célja, hogy a tagállamok gyorsan, a Bizottság előzetes jóváhagyása nélkül is több támogatást tudjanak a zöld projektek részére nyújtani. A felülvizsgálat célja, hogy az általános csoportmentességi rendelet hatályát kiterjessze az új technológiákba (például a hidrogén- és szén-dioxid-leválasztásba, -tárolásba vagy -felhasználásba) történő beruházásokhoz nyújtott támogatásokra, mely technológiák elengedhetetlenek a stratégiai függőségek kezeléséhez. Az általános csoportmentességi rendelet hatályát kiterjesztik majd az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek elérése szempontjából kulcsfontosságú területekre, többek között az erőforrás-hatékonyságra és a biológiai sokféleségre. Az általános csoportmentességi rendelet felülvizsgálatának célja továbbá az is, hogy pontosítsa a kulcsfontosságú szakpolitikai területeken (például az épületek energiahatékonyságának, valamint a tiszta mobilitást kiszolgáló infrastruktúra villamos energiával és üzemanyaggal történő feltöltésének területén) végrehajtandó beruházásokhoz nyújtott támogatásra vonatkozó rendelkezéseket. Végezetül, rugalmasabbak lesznek majd az elszámolható költségek és az elszámolható támogatási intenzitások meghatározására vonatkozó szabályok.

A kockázatfinanszírozásra vonatkozó iránymutatás felülvizsgált változatának elfogadása

2021 decemberében a Bizottság elfogadta a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítását szolgáló állami támogatásra vonatkozó felülvizsgált iránymutatást⁴⁰. A felülvizsgált iránymutatás számos kiigazítást tartalmaz, amelyek megkönnyítik az iránymutatás alkalmazását, egységesítik az előzetes értékelésre vonatkozó jelenlegi

³⁹ A szóban forgó nemzeti források a következő területeket érintik: az InvestEU Alap által támogatott finanszírozási és beruházási műveletek; a Horizont 2020 vagy az Európai Horizont keretén belüli, kiválósági pecséttel rendelkező kutatási-fejlesztési és innovációs projektek, valamint a Horizont 2020 vagy az Európai horizont keretén belül társfinanszírozott kutatási-fejlesztési projektek vagy partnerségalkutatók; egyes transzeurópai digitális konnektivitási infrastrukturális projektek, amelyek az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében részesültek finanszírozásban vagy kaptak „kiválósági pecsétet”; az Interreg néven is ismert európai területi együttműködési projektek.

⁴⁰ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan (HL C 508., 2021.12.16., 1. o.).

követelményeket, és a finanszírozási hiány elemzésének kötelezettségét a legnagyobb kockázatfinanszírozási célú támogatási programokra korlátozzák. Ezen túlmenően a felülvizsgált iránymutatás egyszerűsített feltételeket vezet be azon programokra nézve, amelyek kizárólag azokra az induló innovatív vállalkozásra és kkv-kra irányulnak, amelyek még nem végeznek kereskedelmi értékesítést. A következetesség biztosítása érdekében az iránymutatásban szereplő egyes fogalommeghatározások összhangban vannak az általános csoportmentességi rendeletben foglaltak fogalommeghatározásokkal⁴¹. A felülvizsgált iránymutatás 2022. január 1-jétől alkalmazandó.

A rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló felülvizsgált közlemény elfogadása

2021 decemberében a Bizottság elfogadta a rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló felülvizsgált közleményt⁴². A közlemény korlátozott számú módosítást tartalmaz. Többek között módosítja a támogathatósági kritériumokat a kkv-k esetében, amelyek bizonyos körülmények között állami biztosításban részesülhetnek. A korábbi szabályok értelmében a kkv-kra vonatkozó felső küszöbérték 2 millió EUR összegű éves exportforgalom volt. A rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló felülvizsgált közlemény ezt a küszöbértéket 2,5 millió EUR-ra emeli. A rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló felülvizsgált közlemény 2022. január 1-jén lépett hatályba.

A regionális támogatásokról szóló felülvizsgált iránymutatás elfogadása

A regionális támogatásokról szóló iránymutatás lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy támogassák a legkedvezőtlenebb helyzetű régiókat, valamint azokat a régiókat, amelyek átmeneti vagy strukturális kihívásokkal szembesülnek. Az iránymutatás az egységes piac integritását is biztosítja, miközben figyelembe veszi az Unió kohéziós célkitűzéseit is. A jelenlegi szabályok 2019-ben végrehajtott értékelését⁴³ követően és az érdekelt felekkel a szövegtervezetről folytatott széles körű konzultáció nyomán a Bizottság 2021 áprilisában elfogadta a regionális támogatásokról szóló felülvizsgált iránymutatást⁴⁴. A felülvizsgált iránymutatás több célzott kiigazítást tartalmaz, amelyek tükrözik a korábbi szabályok alkalmazása során levont tanulságokat, továbbá figyelembe veszik az európai zöld megállapodáshoz és az európai ipari és digitális stratégiákhoz kapcsolódó új szakpolitikai prioritásokat is. A regionális támogatásokról szóló felülvizsgált iránymutatás 2022. január 1-jén lépett hatályba.

A mezőgazdasági csoportmentességi rendelet és iránymutatás értékelésének közzététele

2021 májusában a Bizottság közzétette a mezőgazdasági csoportmentességi rendelet, valamint az agrár- és erdészeti ágazatban és vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás értékelését⁴⁵. Az értékelés során megállapította, hogy e szabályok összességében

⁴¹ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségének nyilvántartásáról (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 187., 2014.6.26., 1 o.).

⁴² A Bizottság közleménye a tagállamokhoz az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról (HL C 497., 2021.12.10., 5. o.).

⁴³ Iránymutatás a regionális állami támogatásokról 2014–2020, (HL C 209., 2013.7.23., 1. o.).

⁴⁴ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a regionális állami támogatásokról (HL C 153., 2021.4.29., 1. o.).

⁴⁵ E szabályok érvényességét korábban 2022. december 31-ig meghosszabbították. Lásd: A Bizottság közleménye az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló európai uniós iránymutatásoknak (2014–2020) azok alkalmazási időszaka és a Covid19-

megfelelnek a célnak és az érintett ágazatok igényeinek⁴⁶. Ugyanakkor sor került bizonyos célzott felülvizsgálatokra is, ideértve egyes fogalmak pontosítását, további egyszerűsítéseket, a közös agrárpolitika⁴⁷ reformjával való összehangolást, valamint az Unió jelenlegi prioritásait (különösen az európai zöld megállapodást⁴⁸) tükröző módosításokat. A következő lépés a hatásvizsgálat elvégzése, amely az értékelés során azonosított problémákat vizsgálja. A Bizottság a felülvizsgált szabályokat várhatóan 2022. december 31-ig fogadja el, amikor a jelenlegi szabályok hatályukat veszítik.

2.4. A Versenypolitikai Főigazgatóság hozzáigazítása a jelenlegi és jövőbeli végrehajtási igényekhez

Digitális átállás

A Bizottság jelenlegi mandátumidőszakának egyik fő politikai prioritása a digitális átállás (a digitális korra felkészült Európa), amely nem csupán a piaci változásokat ösztönzi, hanem a közzféra korszerűsítését is szolgálja. 2021-ben a Versenypolitikai Főigazgatóság kidolgozott és jóváhagyott egy átfogó belső digitális stratégiát, amely növeli a Versenypolitikai Főigazgatóság vizsgálati eljárásainak és egyéb tevékenységeinek hatékonyságát. Emellett a digitális stratégia a legkorszerűbb digitális megoldásokba való beruházással és a Versenypolitikai Főigazgatóság ügyviteli rendszereinek modernizálásával – nevezetesen azzal, hogy bevezeti a CASE@EC-t az állami támogatások és a dokumentumok kezelése terén – támogatja az uniós versenyjog érvényesítését. A digitális stratégia stabil alapja az Európai Bizottság átfogó digitális stratégiája, amelynek eredményeként a Bizottság digitálisan támogatott, felhasználóközpontú és adatközpontú szervezetté alakul át.

A Versenypolitikai Főigazgatóság olyan digitális megoldásokat dolgoz ki és fejleszt, amelyek támogatják a külső érdekelt felek – például a nemzeti versenyhatóságok, az egységes piacon működő vállalatok, az ügyvédi irodák és a magánszemélyek – közötti interakciót. Ezzel összefüggésben a Versenypolitikai Főigazgatóság 2021-ben három új digitális megoldást vezetett be. Ezek a következők: a State Aid Reporting Interactive (SARI2), eConfidentiality és eRFI. A Versenypolitikai Főigazgatóság emellett egy olyan projektet is elindított, amelynek célja az EUROPA honlapon az ügyekkel kapcsolatosan közzétett információk átdolgozása, mellyel az a célja, hogy megkönnyítse a versenypolitikával kapcsolatos nyilvános adatokhoz való hozzáférést, az azok közötti keresést, illetve ezen adatok exportálását (ideértve az állami támogatási, antitröszt és összefonódás-ellenőrzési ügyeket és határozatokat). Tekintettel a Versenypolitikai Főigazgatóság által kezelt információk érzékeny és bizalmas jellegére, sor került mind az új, mind a meglévő digitális megoldásokra vonatkozó informatikai biztonsági tervek kidolgozására vagy frissítésére. A kiberbiztonság és a

világjárvány hatásának figyelembevételét szolgáló átmeneti kiigazítása tekintetében történő módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) (HL 424., 2020.8.12., 30. o.).

⁴⁶ Az értékelés felmérte, hogy a jelenlegi szabályok hogyan teljesítettek a főbb célkitűzéseik fényében: a verseny és a kereskedelem torzulásának minimalizálása a mezőgazdasági és erdészeti ágazatban; a mezőgazdasági állami támogatásokra vonatkozó szabályok és a közös agrárpolitika (KAP) közötti összhang biztosítása, különös tekintettel a KAP vidékfejlesztési célkitűzéseire; valamint az eljárások egyszerűsítése és az adminisztratív költségek csökkentése. Lásd: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2089-Agricultural-State-aid-guidelines-review_hu

⁴⁷ Lásd: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/new-cap-2023-27_en

⁴⁸ Lásd: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu

kiberreziliencia fokozásához szükséges biztonsági és nyomonkövetési intézkedések végrehajtása folyamatban van.

2021-ben a Versenypolitikai Főigazgatóság folytatta a vállalati hírszerzésbe, a fejlett adatszolgáltatásokba és gépi tanulási szolgáltatásokba, valamint a vizsgálatokat támogató megoldásokba való beruházásokat. Egy külön erre a célra létrehozott egység végzi a hírszerzési és nyomozási elemzéseket, és nyújt igazságügyi informatikai támogatást. Az egység emellett nyilvánosan hozzáférhető forrásokból gyűjt információkat, majd elvégzi ezek elemzését, továbbá olyan információkat gyűjt, amelyek az új ügyek felderítése szempontjából potenciális vizsgálati értéket képviselhetnek.

Erőforrások és szervezet

Az újabb szakpolitikai fejlemények jobb kezelése érdekében a Versenypolitikai Főigazgatóság 2021 novemberében a meglévő szervezeti struktúrán belül átszervezést hajtott végre. A közös európai érdeket szolgáló fontos projektekkel foglalkozó egységek száma egyről kettőre nőtt. Ezen túlmenően a digitális piacokról szóló jogszabály elfogadásának és végrehajtásának támogatására létrejött a digitális piacokról szóló jogszabállyal foglalkozó munkacsoport. Emellett a Versenypolitikai Főigazgatóság megerősített egységet hozott létre annak érdekében, hogy összehangoltabban tudja kezelni az állami támogatási politikának az adójogszabályok és az agresszív adótervezés kapcsán megmutatkozó következményeit.

Az Egységes piac program

Az Egységes piac programot 2021 áprilisában fogadták el⁴⁹. A program – a 2021 és 2027 közötti időszakban 4,2 milliárd EUR költségvetésből gazdálkodva – pénzügyi támogatást nyújt az egységes piac irányításának és működésének megerősítéséhez. A program magában foglal egy versenyjogi komponenst is, azaz versenypolitikai célokra elkülönített költségvetéssel is rendelkezik. A 2021. évi 20,4 millió EUR összegű költségvetéssel a program az uniós versenypolitika hatékony és naprakész végrehajtását támogatta. Forrásokat használtak fel az Unióban és a világszerte működő közigazgatási szervekkel való együttműködésre és partnerségekre, valamint a versenyt támogató intézkedésekre is.

A verseny támogatása

2021-ben a Bizottság több szinten is részt vett a versenypolitika támogatásában és a versenypolitikával kapcsolatos tájékoztatásban az uniós versenypolitika hatékonyságának támogatása érdekében. Ennek legfontosabb eleme az volt, hogy Vestager ügyvezető alelnök rendezvényeken és sajtókonferenciákon vett részt. A versenypolitika előnyeinek kommunikálására a Bizottság sajtóközleményeket és hírleveleket adott ki, továbbá a közösségi médiát is igénybe vette. Nemzetközi szinten vagy a tagállamokkal közösen

⁴⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/690 rendelete (2021. április 28.) a belső piacra, a vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, állatok, élelmiszerek és takarmányok területére, valamint az európai statisztikákra vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról, továbbá a 99/2013/EU, az 1287/2013/EU, a 254/2014/EU, és a 652/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 153, 2021.5.3., 1. o.). A rendelet visszamenőleges hatállyal, 2021. január 1-jétől alkalmazandó.

szervezett célzott rendezvényekre is sor került. 2021-ben a Covid19-világjárvány miatt a legtöbb rendezvény virtuális és/vagy hibrid formában zajlott.

3. A versenypolitika végrehajtása hozzájárul a digitális átálláshoz, valamint az erős és reziliens egységes piachoz

Von der Leyen elnök „A digitális korra felkészült Európa” című szakpolitikai kezdeményezésében a digitalizálás területét a Bizottság feladatai tekintetében az egyik legfontosabb prioritásként határozta meg. A versenypiacokon a vállalkozásoknak innovációra és nagyobb hatékonyságra van szükségük ahhoz, hogy sikeresek legyenek⁵⁰. Ez egyaránt vonatkozik az innovációvezérelt, gyorsan változó digitális piacokra, valamint a még nem digitalizált piacokra is. Az uniós versenyszabályok és szabályozási reformok hatékony érvényesítése alapvető fontosságú az uniós gazdaság digitális átalakulása, a Covid19-világjárványból való kilábalás, valamint az egységes piac rezilienciájának megerősítése szempontjából.

3.1. Az antitröszt szabályok érvényesítése hozzájárult a digitális átálláshoz és az erős, reziliens egységes piachoz

2021-ben a Bizottság folytatta a versenyszabályok határozott érvényesítését az egységes piacon fennálló versenykorlátozások kezelése érdekében.

A Bizottság a PC-videójátékok piacán összesen 7,8 millió EUR összegű bírságot szabott ki a Valve-ra, a Steam online PC-játékplatform tulajdonosára és öt kiadóra (*Bandai Namco*, *Capcom*, *Focus Home*, *Koch Media* és *ZeniMax*) a PC-videójátékok határokon átnyúló értékesítésének az ügyfelek EGT-n belüli földrajzi elhelyezkedése alapján történő korlátozása miatt (a továbbiakban: területi alapú tartalomkorlátozás)⁵¹. A kiadókra kiszabott összesen több mint 6 millió EUR összegű bírság mértékét csökkentették, mivel a vállalatok együttműködtek a Bizottsággal. A Valve úgy döntött, hogy nem működik együtt, és több mint 1,6 millió EUR összegű bírsággal sújtották.

⁵⁰ A verseny és az innováció fontosságára a következő dokumentumok is felhívják a figyelmet: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért, 2020. március 10., COM(2020) 103 final; A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A 2020. évi új iparstratégia frissítése: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében, 2021. május 25., COM(2021) 350 final.

⁵¹ AT.40413. sz. ügy, *Focus Home*; AT.40414. sz. ügy, *Koch Media*; AT.40420. sz. ügy, *ZeniMax*; AT.40422. sz. ügy, *Bandai Namco* és AT.40424. sz. ügy, *Capcom*. Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/ip_21_170

2021 áprilisában a Bizottság kifogásközlést adott ki az *Apple* részére, amelyben ideiglenesen megállapította, hogy az *Apple* torzította a versenyt a zenei streaming piacon, mivel az App Store használata révén visszaél a zenei streaming alkalmazások forgalmazása terén élvezett erőfölényével⁵². A Bizottság kifogásolja, hogy a zeneistreaming-alkalmazások fejlesztői számára kötelező az *Apple* saját alkalmazáson belüli beszerzési mechanizmusának használata, amennyiben alkalmazásaikat az *Apple* App Store-on kívánják forgalmazni. A Bizottság aggályosnak tartja azt is, hogy az *Apple* bizonyos korlátozásokat alkalmaz az alkalmazásfejlesztőkkel szemben, ami megakadályozza őket abban, hogy alternatív, olcsóbb vásárlási lehetőségekről tájékoztassák az iPhone- és az iPad-felhasználókat.

A Bizottság folytatta az *Amazon* esetleges versenyellenes gyakorlatainak kivizsgálását is⁵³. A Bizottságnak aggályosnak találja, hogy az *Amazon* az online kiskereskedelmi piacokon torzítja a versenyt azzal, hogy módszeresen felhasználja az *Amazon* piacon értékesítést végző független értékesítők nem nyilvános üzleti adatait. Ez a gyakorlat előnyt jelent az *Amazon* kiskereskedelmi üzletága részére, amely közvetlen versenyben áll a harmadik félnek minősülő eladókkal. Egy másik ügyben a Bizottság azt vizsgálja, hogy az *Amazon* kedvezményes elbánásban részesíti-e saját kiskereskedelmi ajánlatait az *Amazon* piacon működő azon eladók kárára, akik igénybe veszik az *Amazon* logisztikai és kiszállítási szolgáltatásait.

2021 júniusában a Bizottság hivatalos antitrösztvizsgálatot indított annak értékelésére, hogy a Facebook megsértette-e az uniós versenyszabályokat, amikor felhasználta a hirdetőktől gyűjtött hirdetési adatokat, azzal a céllal, hogy ugyanezen hirdetőkkal olyan piacokon

⁵² AT.40437. sz. ügy, *Apple – App Store Practices (music streaming)*. Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_2093

⁵³ AT.40462. sz. ügy, *Amazon Marketplace* és AT.40703. sz. ügy, *Amazon – Buy Box*. Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2077

versenyezzen, ahol maga is aktív (például apróhirdetések esetében)⁵⁴. A Bizottságnak aggályai vannak azzal kapcsolatban, hogy a Facebook versenytárs szolgáltatóktól származó adatokat használ fel a Facebook közösségi hálózatán történő hirdetések során, versenyelőnyt biztosítva így a Facebook Marketplace számára. A hivatalos antitrösztvizsgálat azt is értékelni fogja, hogy a Facebook összekapcsolja-e Facebook Marketplace-t (a vállalat online apróhirdetési szolgáltatását) saját közösségi hálózatával. A Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy a Facebook Marketplace közösségi hálózatba való beágyazásának módja a versenyellenes árukapcsolás olyan formájának minősül-e, amely előnyhöz juttatja a vállalatot az ügyfelek elérése terén, és kizárja-e az online apróhirdetési szolgáltatásokat nyújtó versenytársakat.

2021 júniusában a Bizottság hivatalos antitrösztvizsgálatot indított az online hirdetési ágazatban. Jelenleg azt vizsgálja, hogy a Google a reklámtechnológiai ellátási láncban előnyben részesítette-e saját online hirdetismegjelenítési technológiáját a YouTube javára és a versenytárs reklámtechnológiai szolgáltatók, hirdetőik és online kiadók kárára⁵⁵. A hivatalos vizsgálat továbbá arra is kiterjed, hogy a Google torzítja-e a versenyt azzal, hogy korlátozza a harmadik feleket abban, hogy weboldalakon és alkalmazásokon történő hirdetés céljából felhasználói adatokhoz férjenek hozzá, és ezeket az adatokat saját használatra tartja fenn. A Bizottság vizsgálata a hirdetések megjelenítésére összpontosít, ahol a Google számos szolgáltatást nyújt a hirdetőknél és a kiadóknál egyaránt.

2021 novemberében a Törvényszék nagyrészt helybenhagyta⁵⁶ azt a határozatot, amelyet a Bizottság hozott a Google Shopping ügyben.

⁵⁴ AT.40684. sz. ügy, *Facebook leveraging*. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1.2.3

⁵⁵ AT.40670 sz. ügy, *Google – Adtech and Data-related practices*. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1.2.3

⁵⁶ A Törvényszék 2021. november 10-i ítélete, *Google LLC and Alphabet, Inc. kontra Európai Bizottság*, T-612/17, ECLI:EU:T:2021:763.

A Google Search (Shopping) ügy

2017 júniusában a Bizottság 2,42 milliárd EUR-ra bírságolta a Google-t, mert keresőmotort üzemeltetőként jogtalan előnyt biztosított egy másik Google-terméknek, az összehasonlító Shopping szolgáltatásnak, és így visszaélt piaci erőfölényével⁵⁷. A Google Európában elérhető összehasonlító vásárlási funkciója olyan termék, amely lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy online összehasonlítsák a termékeket és az árakat, és megtekintsék az online kiskereskedők – többek között a gyártók online üzletei, platformok (például az Amazon és az eBay) és más viszonteladók – által adott ajánlatokat. 2008-ban a Google olyan stratégiát fogadott el, amely saját ár-összehasonlító szolgáltatásának ősztönzését célozta. A Google jogellenes gyakorlatai miatt jelentősen nőtt a Google ár-összehasonlító szolgáltatásának forgalma, míg a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatások jelentős és tartós forgalomvesztést szenvedtek el. A Bizottság határozatát követően a Google módosította az úgynevezett Shopping Boxot, hogy lehetővé tegye harmadik felek összehasonlító vásárlási szolgáltatásainak feltüntetését is. 2021 novemberében a Törvényszék nagyrészt helybenhagyta a Bizottság határozatát⁵⁸.

A gyógyszeripari termékek piacán a Bizottság 2021 februárjában, az *Aspen* állítólagos túlzó árazásának vizsgálata után elfogadta az *Aspen* által felajánlott kötelezettségvállalásokat⁵⁹. Az *Aspen* vállalta, hogy (Olaszország kivételével) Európa-szerte átlagosan 73 %-kal csökkenti hat olyan gyógyszer árát, amely nélkülözhetetlen a vérrák súlyos formáinak (többek között a mielóma és a leukémia) kezeléséhez. Ezeknek az árcsökkentéseknek köszönhetően az uniós egészségügyi rendszerek jelentős összegeket takarítanak majd meg, és az is biztosítva lesz, hogy e gyógyszerek továbbra is elérhetők legyenek a piacon.

2021 márciusában a Bizottság hivatalos antitrösztvizsgálatot indított annak megállapítása érdekében, hogy a *Teva* a betegek és az egészségügyi rendszerek kárára visszaélészerűen akadályozta-e vagy késleltette-e a Copaxone elnevezésű nagy sikerű gyógyszerével versengő új cége belépését⁶⁰.

2021 márciusában az Európai Bíróság helybenhagyta a Bizottság által a visszatartó fizetési megállapodásokra vonatkozó Lundbeck-ügyben hozott korábbi határozatot.

A Bíróság Lundbeck-ügyben hozott ítélete⁶¹

A *Lundbeck*-ügyben az Európai Bíróság teljes mértékben megerősítette azt a megközelítést⁶², amelyet a Bizottság a szabadalmakkal kapcsolatos jogvitákkal összefüggésben alkalmazott a visszatartó fizetési megállapodások esetében. A visszatartó fizetési megállapodásokban egy gyógyszeripari vállalat értéktáruházzást kínál generikusgyógyszer-gyártóknak, hogy ez utóbbiak elálljanak a piacrálépési szándékuktól vagy késleltessék piacra lépésüket. 2002-ben a Lundbeck több megállapodást kötött különböző generikusgyógyszer-gyártókkal a Lundbeck citalopram elnevezésű, nagy sikerű márkás antidepresszánsának generikus változatairól. Ezek a vállalatok megállapodtak a

⁵⁷ AT.39740. sz. ügy, *Google Search (Shopping)*. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39740/39740_14996_3.pdf

⁵⁸ A Törvényszék 2021. november 10-i ítélete, *Google LLC and Alphabet, Inc. kontra Európai Bizottság*, T-612/17, ECLI:EU:T:2021:763.

⁵⁹ AT.40394. sz. ügy, *Aspen*, A Bizottság határozata (2021. február 10.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke és az EGT-megállapodás 54. cikke szerinti eljárásról, C(2021) 724 final.

⁶⁰ AT.40588. sz. ügy, *Teva Copaxone*. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3

⁶¹ A Bíróság 2021. március 25-i ítélete, *Sun Pharmaceutical Industries and Ranbaxy (UK) kontra Bizottság*, C-586/16 P., ECLI:EU:C:2021:241; C-588/16 P., *Generics (UK) kontra Bizottság*, ECLI:EU:C:2021:242; C-591/16 P., *Lundbeck kontra Bizottság*, ECLI:EU:C:2021:243; C-601/16 P., *Arrow Group and Arrow Generics kontra Bizottság*, ECLI:EU:C:2021:244; C-611/16 P., *Xellia Pharmaceuticals and Alpharma kontra Bizottság*, ECLI:EU:C:2021:245; és C-614/16 P., *Merck KGaA kontra Bizottság*, ECLI:EU:C:2021:246.

⁶² A Bizottság C(2013) 3803 határozata (2013. június 19.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról (AT.39226. sz. ügy, *Lundbeck*).

Lundbeckkel abban, hogy jelentős készpénzfizetések és egyéb ösztönzők ellenében nem lépnek be a piacra. Az ösztönzők összege több tízmillió eurót tett ki. A Lundbeck házon belüli anyagai egy „klub” megalakulásáról, valamint a generikusgyógyszer-gyártóknak kifizetendő „dollárhegyről” tettek említést.

A Bíróság helybenhagyta a Bizottság értékelését, mely szerint az ilyen visszatartó fizetési megállapodások cél általi korlátozásnak minősülnek, mivel az értékátruházásokat semmi más nem indokolhatta, mint a felek ahhoz fűződő érdeke, hogy ne folytassanak érdemeken alapuló versenyt. A Bíróság azt is megerősítette, hogy a megállapodások idején a Lundbeck és a generikusgyógyszer-gyártók potenciális versenytársak voltak, mivel valós és konkrét lehetőségük volt arra, hogy belépjenek a piacra és versenyezzenek a Lundbeckkel. Ráadásul nem szembesültek leküzdhetetlen belépési akadályokkal.

A dolgok fogyasztói internetének ágazatát érintő antitrösztvizsgálat 2020. évi megindítását⁶³ követően a Bizottság 2021 júniusában előzetes jelentést tett közzé konzultáció céljából⁶⁴. Az ágazati vizsgálat a digitális hangasszisztensekkel, az intelligens otthon-eszközökkel és a viselhető eszközökkel kapcsolatos termékekre és szolgáltatásokra összpontosított. A végleges jelentés és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum közzétételére 2022 januárjában került sor⁶⁵.

A dolgok fogyasztói internetével kapcsolatos ágazati vizsgálat zárójelentése

2022 januárjában a Bizottság közzétette a dolgok fogyasztói internetével kapcsolatos ágazati vizsgálatának megállapításait⁶⁶. Ez az ágazat gyorsan növekszik, és egyre nagyobb a kereslet a más intelligens eszközökkel és a dolgok fogyasztói internetéhez kapcsolódó szolgáltatásokkal folytatott interakcióhoz felhasználói interfészként használt hangasszisztensek iránt. A Bizottság több potenciális versenyjogi problémát azonosított. Ilyenek például a hangasszisztensekkel kapcsolatos kizárólagossági és árukapcsolási gyakorlatok, a más hangasszisztens ugyanazon intelligens eszközön történő igénybevételére való lehetőség korlátozása, az interoperabilitás hiánya, valamint a harmadik felek intelligens eszközeihez és a dolgok fogyasztói internetével kapcsolatos szolgáltatásokhoz kapcsolódó funkciók korlátozása. A komplex szabványosítási környezet és az összetett szabadalmaztatott technológiák hátrányosan befolyásolhatják a dolgok fogyasztói internetéhez kapcsolódó termékek növekedési potenciálját. A Bizottság a felhasználók rendelkezésére álló használatra kész funkciók korlátozását is aggályosnak találta. További potenciális versenykorlátozások voltak az előzetes telepítések, az alapértelmezett beállítások és a dolgok fogyasztói internetével kapcsolatos szolgáltatások intelligens eszközökön való vagy hangasszisztensekhez kapcsolódó hangsúlyos elhelyezése. A dolgok fogyasztói internetét érintő ágazati vizsgálat keretében gyűjtött információk iránymutatással szolgálnak majd a Bizottság jövőbeli jogérvényesítési és szabályozási tevékenységeihez. Hozzájárulnak továbbá a digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló bizottsági javaslatról folytatott jogalkotási vitához.

3.2. Az összefonódás-ellenőrzés hozzájárult a digitális átálláshoz és az erős, reziliens egységes piachoz

Az összefonódás-ellenőrzés biztosítja, hogy a konszolidáció oly módon menjen végbe, hogy az összefonódás által érintett piacokon megfelelő versenykényszer maradjon fenn. Az összefonódás-ellenőrzés megakadályozza olyan piaci struktúrák kialakulását, ahol a vállalkozások és a fogyasztók túl kevés választási lehetőséggel, alacsonyabb szintű

⁶³ Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_1326

⁶⁴ Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_21_2884

⁶⁵ Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_22_402

⁶⁶ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Végleges jelentés – A dolgok fogyasztói internetének ágazati vizsgálata, 2022. január 20., SWD (2022) 10 final.

innovációval, rosszabb minőséggel vagy magasabb árakkal szembesülnek. Az összefonódás-ellenőrzéshez a konszolidáció pozitív és negatív hatásainak értékelésére van szükség.

2021-ben a Bizottság összefonódás-ellenőrzési tevékenysége továbbra is igen magas szinten zajlott. Különböző ágazatokban 396 összefonódás-ellenőrzési határozatot fogadott el (2020-ban ez a szám 352 volt), melyek közül 309-et egyszerűsített eljárást követően hagyott jóvá. A Bizottság 14 tervezett felvásárlásba avatkozott be; ezek közül 11 ügyletet feltételekhez kötötten hagyott jóvá. A felek három bejelentett ügyletet szakítottak félbe és vontak vissza a II. szakaszban.

2021 márciusában a Bizottság részletes vizsgálatot követően és bizonyos feltételek mellett jóváhagyta az *Eaton Hydraulics Danfoss* általi felvásárlását⁶⁷. A vállalat a mezőgazdasági, ipari és építőipari gépekben használt hidraulikus alkatrészek szállításával foglalkozik. A kötelezettségvállalások eloszlatták a Bizottság versenyjogi aggályait, és biztosították, hogy a downstream gépgyártók továbbra is profitálhassanak a versenyképes árakból és a termékeikhez szükséges innovatív alkatrészek széles választékából.

2021 márciusában a Bizottság részletes vizsgálatot követően és bizonyos feltételek mellett jóváhagyta a *GrandVision Essilor Luxottica* általi felvásárlását⁶⁸. A vállalat a szemüvegek (napszemüvegek, lencsék és keretek) piacán aktív, és e termékek kiskereskedelmi értékesítésével foglalkozik. A beavatkozással a Bizottság gondoskodott arról, hogy a kiskereskedelmi szintű verseny élénk maradjon, ami Belgiumban, Olaszországban és Hollandiában az ügyfelek javát szolgálja.

2021 áprilisában az *Air Canada* és a *Transat* úgy döntött, hogy megszünteti a tervezett összefonódási megállapodást⁶⁹. Erre azt követően került sor, hogy a Bizottság mélyreható vizsgálatot folytatott a 2020 áprilisában bejelentett tervezett felvásárlással kapcsolatban, az EGT és Kanada közötti légi személyszállítási szolgáltatások terén a felek egymást átfedő műveleteire összpontosítva. A Bizottság előzetes megállapításai szerint a tervezett ügylet számos transzatlanti útvonalon versenyjogi aggályokat vetett volna fel, és a piaci teszt eredményei alapján a felek által felajánlott korrekciós intézkedések elégtelennek látszottak.

2021 decemberében az *International Consolidated Airlines Group (IAG)* és az *Air Europa* úgy határozott, hogy visszavonja a javasolt összefonódási megállapodást⁷⁰. Erre azt követően került sor, hogy a Bizottság mélyreható vizsgálatot folytatott az Air Európának az Iberiát, a British Airways és több más légitársaságot ellenőrző IAG általi tervezett felvásárlásáról⁷¹. A Bizottság aggályosnak találta, hogy a tervezett ügylet jelentősen csökkenthette volna a versenyt 70 kiindulási és célállomás várospár esetében Spanyolországon belül (ahol mindkét légitársaság közvetlen szolgáltatásokat kínál), illetve Spanyolországba érkező és Spanyolországba induló járatok esetében.

⁶⁷ M.9820. sz. ügy, *Danfoss/Eaton Hydraulics*.

⁶⁸ M.9569. sz. ügy, *EssilorLuxottica/Grandvision*.

⁶⁹ M.9489. sz. ügy, *Air Canada/Transat*.

⁷⁰ M.9637. sz. ügy, *IAG/Air Europa*, HL C 519., 2021.12.22., 2. o.

⁷¹ M.9637. sz. ügy, *IAG/Air Europa*.

A Bizottság 2021-ben folytatta a *Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering Hyundai Heavy Industries Holding* által tervezett felvásárlásának részletes vizsgálatát. 2022 januárjában a Bizottság megtiltotta az összefonódást, mivel az erőfölényt teremtett volna az összefonódással létrejött vállalat számára, és enyhítette volna a versenyt a nagy cseppfolyósítottgáz-szállítók (LLNG) építésének világpiacán. A cseppfolyósított földgáz (LNG) hozzájárul az Unió energiaforrásainak diverzifikálásához és javítja az energiabiztonságot.

3.3. Az állami támogatások ellenőrzése hozzájárult a digitális átálláshoz és az egységes piac rezilienciájához

A nagyon nagy digitális sebességre, kapacitásra és minőségre vonatkozó igényeknek megfelelő széles sávú infrastruktúra kulcsfontosságú a 2025-ig tartó időszakra vonatkozó uniós konnektivitási célkitűzések teljesítése szempontjából (melyeket a 2025-ig megvalósítandó gigabitalapú társadalomról szóló dokumentum⁷² és a digitális stratégia⁷³ határoz meg), valamint a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó konnektivitási célkitűzések teljesítése szempontjából (melyeket a 2030-ig tartó időszakra érvényes digitális iránytűről⁷⁴ szóló dokumentum határoz meg). Az állami támogatás az EU-ban a nagy teljesítményű széles sávú hálózatok kiépítését a piaci hiányosságok terén segíti, vagyis az olyan helyzetekben és területeken, ahol a kereskedelmi szolgáltatók nincsenek ösztönözve arra, hogy elegendő mértékű széles sávú lefedettséget biztosítsanak.

2021-ben a vezetékes széles sávú szolgáltatások kiépítését és elterjedését támogató projektek mellett a Bizottság számos olyan projektet hagyott jóvá, amely mobil széles sávú szolgáltatások kiépítésére irányul, köztük 2021 májusában egy 2,1 millió EUR összegű német támogatási programot⁷⁵, valamint 2021 decemberében egy spanyol programot, amelynek célja a mobilhírközlési szolgáltatásokat nyújtó passzív infrastruktúra kiépítésének támogatása a 4G mobil lefedettséggel nem rendelkező területeken⁷⁶.

2021 júniusában a Bizottság megállapította, hogy az uniós állami támogatási szabályokat sérti az a támogatás, amelyben földfelszíni szolgáltatók részesültek a földfelszíni televíziós hálózat Spanyolország távoli területeire történő kiterjesztése céljából. Egy (Kasztília-La Mancha kivételével valamennyi régióra vonatkozó) 2013-as bizottsági határozat megsemmisítését követően a Bizottság megerősítette, hogy a 2005 és 2008 közötti időszakban a földfelszíni platformok üzemeltetői összeegyeztethetetlen szelektív előnyben részesültek versenytársaikkal szemben. A Bíróság 2018 szeptemberében megerősítette a Bizottság Kasztília-La Manchára vonatkozó határozatát⁷⁷. Mivel Spanyolország csak részben térítette vissza a támogatást, a Bizottság eljárást indított a Bíróság előtt. 2021 áprilisában a Bíróság

⁷² A Bizottság közleménye – Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgálatában: Úton a gigabitalapú európai információs társadalom felé, 2016. szeptember 14., COM(2016) 0587 final.

⁷³ A Bizottság közleménye – Európa digitális jövőjének megtervezése (2020. február 19.). Lásd:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

⁷⁴ A Bizottság közleménye – Digitális iránytű: a digitális évtized megvalósításának európai módja, 2021. március 9., COM(2021) 118 final.

⁷⁵ SA.59574. sz. ügy, *Németország – Nagyteljesítményű mobil infrastruktúra kiépítése Németországban* (HL C 410., 2021.11.8., 1. o.).

⁷⁶ SA.64394. sz. ügy, RRF – Spanyolország – A mobilhálózatok passzív infrastruktúrájára vonatkozó nemzeti támogatási program.

⁷⁷ A Bíróság 2018. szeptember 20-i ítélete, *Spanyol Királyság kontra Európai Bizottság*, C-114/17, ECLI:EU:C:2018:309.

megállapította, hogy Spanyolország nem fizettette vissza a támogatást (C-704/19)⁷⁸. E támogatás visszafizettetése folyamatban van.

4. A versenypolitika végrehajtása hozzájárult a zöld átálláshoz

Az uniós versenypolitika megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy hozzájáruljon az EU környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseéhez, beleértve a gazdaság dekarbonizációját, valamint – a Bizottság mobilitási szakpolitikájával összhangban – a szennyező fosszilis tüzelőanyagokról az alternatív üzemanyagokra való átállást a közlekedési ágazatban. A versenyjog érvényesítése a piacok hatékony, tisztességes és innovatív jellegének megőrzésével hozzájárul az európai zöld megállapodáshoz⁷⁹. Ebben az összefüggésben az állami támogatási eszköz keretében történő hatékony végrehajtás kulcsfontosságú az egységes piacon belüli verseny torzulásának elkerüléséhez.

2021 februárjában a Versenypolitikai Főigazgatóság konferenciát szervezett az érdekelt felek számára annak megvitatása céljából, hogy az antitröszt-politika, az összefonódás-politika és az állami támogatási politika hogyan tud a legjobban együttműködni a környezetvédelmi és éghajlat-politikával. Ezt követően a Versenypolitikai Főigazgatóság 2021 szeptemberében versenypolitikai tájékoztatót tett közzé arról, hogy a versenypolitika hogyan tudja és fogja támogatni a zöld megállapodás célkitűzéseit⁸⁰.

4.1. Az állami támogatások ellenőrzése hozzájárult a zöld átálláshoz

2021-ben a Bizottság több olyan állami támogatási intézkedést hagyott jóvá, amelyek célja az Unió zöld átállásának támogatása. A Bizottság 18 olyan intézkedést hagyott jóvá, amely a megújuló energiát támogatja, és 7 olyat, amely a tiszta mobilitást segíti elő.

2021 januárjában a Bizottság határozatot fogadott el az akkumulátorokat érintő második közös európai érdeket szolgáló fontos projekt engedélyezéséről⁸¹. Az „Európai akkumulátorinnováció” elnevezésű projekt az akkumulátor-értékláncban belüli kutatást és innovációt fogja támogatni. A tizenkét tagállam az elkövetkező években legfeljebb 2,9 milliárd EUR összegű finanszírozást biztosít majd. Az állami finanszírozás várhatóan további 9 milliárd EUR összegű magánberuházást fog felszabadítani. A projekt az akkumulátor-értékláncra vonatkozó közös európai érdeket szolgáló első fontos projektet egészíti majd ki, amelyet 2019 decemberében hagytak jóvá⁸². A projekt összhangban áll azokkal a bizottsági szakpolitikákkal, amelyek a fosszilis tüzelőanyagok használatáról az alternatív tüzelőanyag-technológiákra történő átállást, az uniós gazdaságnak az európai zöld

⁷⁸ A Bíróság 2021. április 29-i ítélete, Európai Bizottság kontra Spanyol Királyság, C-704/19, ECLI:EU:C:2021:342.

⁷⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: – Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

⁸⁰ https://ec.europa.eu/competition-policy/index/news/competition-policy-brief-12021-policy-support-europes-green-ambition-2021-09-10_en

⁸¹ Állami támogatás: A Bizottság jóváhagyja, hogy tizenkét tagállam 2,9 milliárd EUR összegű állami támogatást nyújtson a teljes akkumulátor-értékláncot érintő második páneurópai kutatási és innovációs projekthez (a Bizottság 2021. január 26-i sajtóközleménye). Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_226 A határozat betekinthes változata az SA.55855 (Ausztria), SA.55840 (Belgium), SA.55846 (Finnország), SA.55858 (Franciaország), SA.56665 (Görögország), SA.55844 (Horvátország), SA.55859 (Lengyelország), SA.55831 (Németország), SA.55813 (Olaszország), SA.55896 (Spanyolország), SA.55854 (Svédország) és SA.55819 (Szlovákia) ügyszámok alatt lesz hozzáférhető a versenypolitikai honlapon, az állami támogatások nyilvántartásában. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/

⁸² Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6705

megállapodás és a digitális stratégia⁸³ keretében történő zöld és digitális átállását, valamint az uniós gazdaság rezilienciájának növelését szolgálják.

2021 februárjában a Bizottság jóváhagyta a bukaresti távfűtési rendszer korszerűsítésének támogatására irányuló román terveket⁸⁴. A 254 millió EUR összegű támogatási intézkedés, amelynek finanszírozása az EU strukturális alapjaiból történik, segíteni fogja Romániát energiahatékonysági céljainak elérésében, és a verseny indokolatlan torzítása nélkül járul majd hozzá az üvegházhatású gázok és egyéb szennyező anyagok mennyiségének csökkentéséhez.

2021 áprilisában a Bizottság jóváhagyta a megújuló energiaforrásokból és bányagázból történő villamosenergia-termelés támogatására irányuló német program meghosszabbítását és módosítását, valamint – a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatásának finanszírozása érdekében – a díjak csökkentését. A díjak csökkentése a nagy energiaigényű vállalatok számára, a kikötőkben tartózkodó hajók part menti villamosenergiával történő ellátás céljára lesz elérhető.

2021 májusában a Bizottság jóváhagyta a megújuló energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés támogatását célzó dániai programot. Az intézkedés segíteni fogja Dániát abban, hogy a verseny indokolatlan torzítása nélkül elérje a megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseit, és hozzá fog járulni a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló európai célkitűzés megvalósulásához⁸⁵.

2021 júniusában a Bizottság egy olyan meglévő németországi program meghosszabbítását és módosítását hagyta jóvá, amely az új, korszerűsített és átalakított nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő létesítmények általi villamosenergia-termelés támogatását célozza. A jóváhagyott program elő fogja mozdítani az energiahatékonyságot, és hozzá fog járulni a szén-dioxid-kibocsátás további csökkentéséhez⁸⁶.

2021 júliusában a Bizottság jóváhagyott egy 30,5 milliárd EUR összegű franciaországi programot, amely a napenergiát és a szélenergiát használó szárazföldi létesítmények, valamint a vízerőművek üzemeltetőinek támogatására szolgál. Az intézkedés segíteni fogja Franciaországot abban, hogy a verseny indokolatlan torzítása nélkül elérje a megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseit, és hozzá fog járulni a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló európai célkitűzés megvalósulásához⁸⁷.

Emellett 2021 decemberében a Bizottság jóváhagyott egy 900 millió EUR összegű németországi programot, amely az Unióba importálandó, majd ott értékesítendő megújuló

⁸³ A Bizottság közleménye – Európa digitális jövőjének megtervezése (2020. február 19.). Lásd:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

⁸⁴ SA.57425. sz. ügy, *Románia – A bukaresti városi távfűtési hálózat korszerűsítésére irányuló támogatási intézkedés* (HL C 177., 2021.5.7., 1. o.).

⁸⁵ SA.56831. sz. ügy, *Dánia – Multitechnológias megújulóenergia-pályázatok 2021–2024*, (HL C 214., 2021.6.4., 1. o.).

⁸⁶ SA.56826. sz. ügy, *Németország – A kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés támogatásának 2020. évi reformja* (HL C 306., 2021.7.30., 1. o.).

⁸⁷ SA.50272. sz. ügy, *France – Appels d'offres pour les renouvelables 2021-2026* (HL C 450, 2021.11.5., 1. o.).

hidrogén nem uniós országokban történő előállítását célzó beruházásokat támogat⁸⁸. A H2Global elnevezésű program célja, hogy kielégítse a megújuló hidrogén iránti uniós keresletet, amely az elkövetkező években várhatóan növekedni fog. A program ennek érdekében a kiaknázatlan megújulóenergia-potenciál fejlesztését támogatja az Unión kívül. A H2Global emellett az üvegházhatásúgáz-kibocsátás jelentős csökkentését eredményező projekteket is támogat majd, az európai zöld megállapodásban meghatározott környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzésekkel összhangban.

4.2. Az antitröszt szabályok érvényesítése és az összefonódások ellenőrzése segítette a zöld átállást

2021 júliusában a Bizottság megállapította, hogy a *Daimler*, a *BMW* és a *Volkswagen csoport* (*Volkswagen*, *Audi* és *Porsche*) megsértették az uniós antitröszt szabályokat, amikor a dízelüzemű gépjárművek nitrogén-oxid-tisztításának műszaki fejlesztése terén összejátszottak⁸⁹. A Bizottság 875,2 millió EUR összegű bírságot szabott ki azt követően, hogy valamennyi fél beleegyezett abba, hogy az ügyet a kartellel kapcsolatos vitarendezési eljárás keretében rendezze. A Daimler mentesült a bírság alól, mert feltárta a Bizottság előtt a kartell létezését. Az autógyártók összejátszottak azzal a céllal, hogy teljes mértékben visszatartsák a dízelüzemű gépjárművek káros kibocsátásainak korlátozását szolgáló, közösen kifejlesztett technológiában rejlő lehetőségeket, jelezve egymás felé, hogy nem fognak versengeni a gépjárművekre vonatkozó uniós kibocsátási előírások túlteljesítéséért.

2021 áprilisában a Bizottság összesen 48 millió EUR összegű bírságot szabott ki az *Österreichische Bundesbahnen* (ÖBB), a *Deutsche Bahn* (DB) és a *Société Nationale des Chemins de fer belges/Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen* (SNCB) vasúttársaságokra a vevőelosztást célzó kartellben való részvételük miatt⁹⁰. A jogsértés azokat a határokon átnyúló vasúti teherszállítási szolgáltatásokat érintette, amelyeket az ÖBB, a DB és az SNCB a teherforgalom-megosztási modell keretében, úgynevezett irányvonatok formájában nyújtott az Unióban⁹¹. A Bizottság vizsgálata feltárta, hogy a három vasúttársaság összehangolta magatartását: összejátszásra lehetőséget adó információkat cseréltek egymással az ügyfelek versenyképes ajánlatok iránti kérelmeiről, és saját üzleti tevékenységük védelme érdekében látszat-áránlatokat adtak egymásnak.

2021 szeptemberében a Bizottság jogilag kötelező erejű intézkedéseket vezetett be, amelyeket Görögország javasolt annak érdekében, hogy a *Public Power Corporation* (PPC) versenytársai hosszabb távon több villamos energiát vásárolhassanak⁹². Görögország azért nyújtotta be ezeket az intézkedéseket, hogy megszüntesse a torzulást, hogy amelyet az

⁸⁸ SA.62619. sz. ügy, *Németország – H2Global*. A határozat nyilvános változata jelenleg még nem érhető el. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3

⁸⁹ AT.40178. sz. ügy, *Gépkocsik károsanyag-kibocsátása*. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202146/AT_40178_8022289_3048_5.pdf

⁹⁰ AT.40330. sz. ügy, *Vasúti teherszállítás*. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3

⁹¹ A teherforgalom-megosztási modell (amely a nemzetközi vasúti jog által szabályozott szerződésmodell) keretében a határokon átnyúló vasúti szolgáltatásokat nyújtó vasúttársaságok a többoldalú szerződésben előírt szolgáltatásért fizetendő árként egyetlen, mindenre kiterjedő árat adnak meg ügyfeleiknek.

⁹² AT.38700. sz. ügy, *Görög barnaszén- és villamosenergia-piacok*. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3

okozott, hogy a PPC kizárólagos hozzáféréssel rendelkezett a lignittüzelésű erőművek üzemeltetéséhez és amelyről a Bizottság és az uniós bíróságok megállapították, hogy esélyegyenlőtlenséget teremt a görög villamosenergia-piacokon. A javasolt korrekciós intézkedések a meglévő ligniterőművek kereskedelmi működésének beszüntetésével, de legkésőbb 2024. december 31-ig veszítik hatályukat⁹³.

2021 decemberében a Bizottság 20 millió EUR összegű bírságot szabott ki az *Abengoa S.A.*-ra és leányvállalatára, az *Abengoa Bionergia S.A.*-ra⁹⁴, mivel azok az európai etanolpiac nagykereskedelmi árképzési mechanizmusát érintő kartellben vettek részt. A bioüzemanyagok hozzájárulhatnak a tisztább közlekedés előmozdításához és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez, ezért kulcsszerepet játszhatnak a zöld átállásban.

Az összefonódás-ellenőrzés területén a Bizottság 2021 decemberében feltételekhez kötve engedélyezte a *Suez Veolia* általi felvásárlását⁹⁵. A Veolia és a Suez a vízkezelési és hulladékgazdálkodási ágazatban végez tevékenységet. A két vállalat a szolgáltatások széles skáláját kínálja városi helyi önkormányzatok és ipari ügyfelek számára. A Bizottság vizsgálata feltárta, hogy az ügylet jelentős horizontális átfedésekhez vezetne Franciaország és az EGT több piacán. Ezek az átfedések azzal a kockázattal járnának, hogy megszűnik a Suez által a Veoliára gyakorolt versenykényszer. Emiatt az vevők számára a szolgáltatási megoldások korlátozott választéka lenne csak elérhető (amely sok esetben az összefonódással létrejött vállalkozásra korlátozódna), és a vevők nem lennének tényleges alkupozícióban.

5. A versenypolitika hozzájárult az emberközpontú gazdasághoz

A szociális piacgazdaság az EU egyik alapja, amelyet az uniós versenypolitika támaszt alá. 2021-ben a Versenypolitikai Főigazgatóság a versenyszabályok érvényesítésével, valamint a tisztességes és egyenlő feltételek melletti verseny védelmével támogatta ezt a fő célt. A digitális dimenziót például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a tőkepiaci unió és a bankunió végrehajtása, valamint a hatékony adóztatás biztosítása során vette figyelembe⁹⁶.

5.1. Reziliens európai pénzügyi szolgáltatások

Az antitröszt szabályok érvényesítése a pénzügyi szolgáltatások terén

Az uniós versenypolitika fontos szerepet játszik annak biztosításában, hogy a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a verseny tisztességes és egyenlő feltételek mellett folyjon. 2021-ben a Bizottság nagy hangsúlyt fektetett a kartellekkel szembeni jogérvényesítésre a pénzügyi szolgáltatási ágazatban, és 16 különböző pénzügyi intézményre összesen 740 millió EUR összegű bírságot szabott ki.

⁹³ Görögország 2018-ban ugyanezeket a kötelezettségvállalásokat tette az Eurócsoporthoz felé (az Európai Stabilitási Mechanizmus keretében Görögországnak nyújtandó pénzügyi támogatáson belüli további pénzügyi segítség feltételeként).

⁹⁴ AT.40054. sz. ügy, Az etanolra vonatkozó referenciaárak. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40054

⁹⁵ M.9969. sz. ügy, *Veolia/Suez*. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3

⁹⁶ A Bizottság közleménye – A Bizottság kiigazított éves munkaprogramjában (COM(2020) 440 final, 1. és 2. melléklet, 2020. május 27.) szereplő, az adóikiterülés elleni fellépést és az adózás egyszerűbbé és könnyebbé tételét célzó cselekvési terv (2020 második negyedéve).

2021 áprilisában⁹⁷ a Bizottság határozatot fogadott el a *Bank of America Merrill Lynch*, a *Crédit Agricole*, a *Credit Suisse* és a *Deutsche Bank* ellen, amiért azok részt vettek egy USA-dollárban kibocsátott szupranacionális, állami és ügynökségi kötvényeket érintő kartellben. A négy befektetési bank együttműködése egy központi kereskedői csoporton keresztül valósult meg, amelynek tagjai bizalmas üzleti adatokat cseréltek ki egymás között. A kartell résztvevői többoldalú vagy kétoldalú csevegőszobákban, Bloomberg-terminálokat használva kommunikáltak.

2021 májusában a Bizottság egy másik kötvénykereskedési kartellel szemben alkalmazott szankciókat, összesen 371 millió EUR összegű bírságot szabva ki. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a *Bank of America*, a *Natixis*, a *Nomura*, az *RBS* (jelenleg: *NatWest*), az *UBS*, az *UniCredit* és a *WestLB* (jelenleg: *Portigon*) megsértette az uniós antitröszt szabályokat. Az e vállalatok által alkalmazott kereskedők egy csoportja kartellben vett részt az európai államkötvények elsődleges és másodlagos piacán⁹⁸.

2021 decemberében a Bizottság egy harmadik kartellt szankcionált a Foreign Exchange azonnali kereskedési piacán⁹⁹. A Bizottság összesen 344 millió EUR összegű bírságot szabott ki a *Barclays*-re, az *RBS HSBC*-re és a *Credit Suisse*-re (a két korábbi Forex-ügyben már kiszabott 1,7 milliárd EUR mellett).

2021 júniusában a Bizottság kifogásközlést adott ki az ír biztosítók szövetsége, az *Insurance Ireland* részére. A Bizottság arra az előzetes álláspontra helyezkedett, hogy az *Insurance Ireland* megsértette az uniós antitröszt szabályokat, amikor az ír gépjármű-biztosítási piacon korlátozta a versenyt¹⁰⁰.

Az állami támogatási szabályok érvényesítése a pénzügyi szolgáltatások terén

A Bizottság engedélyezte több olyan meglévő állami támogatási program meghosszabbítását, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy folytassák a pénzügyi ágazat rezilienciájának növelését anélkül, hogy új állami támogatást kellene nyújtaniuk az egyes pénzügyi intézmények részére. Ezenkívül a Bizottság engedélyezte a Lengyelországban¹⁰¹, Írországon¹⁰² és Dániában¹⁰³ található támogatásra szoruló bankok szerkezetátalakítását vagy a piacról való rendezett kilépését célzó programok meghosszabbítását. Emellett a Bizottság a görögországi bankok potenciális likviditáshiányával foglalkozott¹⁰⁴. Végezetül, a Bizottság engedélyezte a görögországi és olaszországi nemteljesítő hitelek értékpapírosítására

⁹⁷ AT.40346. sz. ügy, Állami és ügynökségi kötvények, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_2004

⁹⁸ AT.40324. sz. ügy, Európai államkötvények. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/1/202142/AT_40324_7971056_3662_3.pdf

⁹⁹ AT.40135. sz. ügy, FOREX, https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40135

¹⁰⁰ AT.40511. sz. ügy, Insurance Ireland: Biztosítási kárigények adatbázisa és az adatbázishoz való hozzáférés feltételei. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3

¹⁰¹ SA.63002. sz. ügy, Lengyelország – A hitelszövetkezetek rendezett felszámolását célzó program tizenegyedik meghosszabbítása, (HL C 285., 2021.7.16., 1. o.); SA.64522. sz. ügy, Lengyelország – A szövetkezeti bankokra és a kiskereskedelmi bankokra vonatkozó szandási program hatodik meghosszabbítása (HL C 487., 2021.12.3., 1. o.).

¹⁰² SA.62303. sz. ügy, Írország – A hitelszövetkezeti ágazat szerkezetátalakítási és stabilizációs rendszerének tizenharmadik meghosszabbítása (HL C 240., 2021.6.18., 1. o.); SA.100030. sz. ügy, Írország – A hitelszövetkezeti ágazat szerkezetátalakítási és stabilizációs rendszerének tizenegyedik meghosszabbítása (HL C 487., 2021.12.3., 1. o.); és SA.62649. sz. ügy, Írország – A hitelszövetkezetek felszámolását célzó program tizenhetedik meghosszabbítása 2020–2021 (HL C 240., 2021.6.18., 1. o.).

¹⁰³ SA.58478. sz. ügy, Dánia – A kis bankok felszámolását célzó program harmadik meghosszabbítása (HL C 60., 2021.2.19., 1. o.).

¹⁰⁴ SA.59030. sz. ügy, Görögország – A bankok likviditásgarancia-rendszerének meghosszabbítása (HL C 144., 2021.4.23., 1. o.).

vonatkozó, a piaccal összhangban álló garanciarendszerek (Hercules¹⁰⁵, illetve GACS¹⁰⁶) meghosszabbítását. E garanciarendszerek segítik a bankokat mérlegük rendbetételében, anélkül, hogy állami támogatást nyújtanának vagy torzítsanak a versenyt.

Ciprus¹⁰⁷ és Görögország¹⁰⁸ esetében a Bizottság számos pénzügyi intézmény részére engedélyezett közvetett állami támogatást. Az állami támogatási programok elsősorban arra szolgálnak, hogy szociális támogatást nyújtsanak a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak, ahol olyan emberek élnek, akik elveszíthetik otthonukat. Emellett a Bizottság engedélyezte, hogy a tagállamok támogatást nyújtsanak a közelmúltban alapított kkv-k és induló innovatív vállalkozások részére, amelyek számára gyakran problémát jelent a finanszírozáshoz való korlátozott hozzáférés. E célból a Bizottság jóváhagyta a jelenlegi franciaországi kockázatfinanszírozási program módosítását¹⁰⁹.

5.2. Adóügyi állami támogatás és szelektív adókedvezmények

A Bizottság 2021-ben több olyan állami támogatási programot hagyott jóvá, amelyek a Covid19-világjárvány gazdasági hatásának enyhítése érdekében elhalasztják az adófizetést. 2021 januárjában a Bizottság az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret alapján jóváhagyott egy 156 millió EUR összegű litvániai támogatási programot, amely a Covid19-világjárvány által kedvezőtlenül érintett vállalkozásokat célozta meg¹¹⁰. Az állami támogatás magában foglalja az adóhalasztást és az adózással kapcsolatos likviditási intézkedéseket (ilyen például adóhátralékok részletekben történő kifizetése, a kamatmentes adósságperiódusok alkalmazása, valamint az adótartozások behajtásának felfüggesztése).

2021 márciusában a Bizottság úgy határozott, hogy a Bíróság elé idézi az Egyesült Királyságot, amiért az nem fizettette vissza teljes mértékben az akár 100 millió EUR összegű jogellenes állami támogatást. A jogellenes állami támogatást a 2011 és 2013 közötti időszakban, a passzív érdekeltségek és jogdíjak adómentességének formájában nyújtották Gibraltárrban¹¹¹. A Bizottság 2018-ban jogellenesnek és az állami támogatási szabályokkal összeegyeztethetetlennek nyilvánította ezt a társaságiadó-mentességi rendszert. Több mint két évvel a bizottsági határozat után a gibraltári hatóságok az összes jogellenes támogatás kevesebb mint 20 %-át fizették vissza¹¹². Mivel a függőben lévő támogatási összegeket és az esedékes visszafizetési kamatokat 2021 májusa és 2021 júliusa között maradéktalanul befizették feltételhez kötött számlákra, a Bizottság hatályon kívül helyezte az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás Egyesült Királysággal szembeni megindításáról szóló korábbi határozatát.

¹⁰⁵ SA.62242 sz. ügy, *Görögország – A Hercules-program meghosszabbítása* ügy, (HL C 214., 2021.6.4., 1. o.).

¹⁰⁶ SA.62880. sz. ügy, *Olaszország – A nemteljesítő hitelek értékpapirosítását szolgáló olasz garanciaprogram negyedik meghosszabbítása*, (HL C 295., 2021.7.23., 1. o.).

¹⁰⁷ SA.63005. sz. ügy, *Ciprus – Az állami lakhatási program (OIKIA program) keretében Ciprusnak nyújtott hitelek kezelésére vonatkozó program* (HL C 366., 2021.9.10., 1. o.).

¹⁰⁸ SA.100197. sz. ügy, *Görögország – Az SA.58555 „Az ideiglenes elsődleges tartózkodási hely védelmét célzó rendszer” kiterjesztése*. A határozat nyilvános változatát még nem tették közzé. A határozat nyilvános változatát még nem tették közzé. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3

¹⁰⁹ SA.59985. sz. ügy, *France – Modification de la décision Aide d'État SA. 55869 (2019/N): Dispositif IR-PME pour les investissements dans les FCPI et FIP* (HL C 195., 2021.5.21., 1. o.).

¹¹⁰ SA.60632. sz. ügy, *Litvánia – Covid19 – Adófizetés elhalasztása* (HL C 41., 2021.2.5., 1. o.).

¹¹¹ A Bizottság (EU) 2019/700 határozata (2018. december 19.) az Egyesült Királyság által a gibraltári társasági-adórendszer kapcsán nyújtott SA.34914 (2013/C) számú állami támogatásról, C(2018) 7848 (HL L 119., 2019.5.7., 151. o.).

¹¹² A jelen ügy olyan tényekre vonatkozik, amelyek az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépését megelőzően következtek be.

5.3. A versenypolitika továbbra is enyhítette a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi következményeit

A Bizottság az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret kiigazítása érdekében kihasználta mindazt a rugalmasságot, amelyet az állami támogatásokra vonatkozó szabályok rendkívüli körülmények esetén lehetővé tesznek. E változásnak köszönhetően a tagállamok személyre szabott eszköztárat használhattak, amely a Covid19-világjárvány idején támogatta a gazdaságot. A szabályokat először 2020 márciusában fogadták el; a Bizottság azóta tagállamok és a vállalkozások változó igényeihez igazította azokat. 2021 januárjában és novemberében két további módosítás elfogadása történt meg¹¹³. A hatodik módosítás felvázolja a válságintézkedések fokozatos kivezetésének menetrendjét, kerüli ugyanakkor a hirtelen kilengéseket, és csökkenti a tagállamok közötti gazdasági különbségek növekedésének kockázatát.

Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja és az ideiglenes keretszabály szerinti állami támogatási határozatok

A Bizottság folytatta az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja, az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja és az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret szerinti támogatási intézkedések értékelését. Az az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret – amely eredetileg 2020. december 31-én járt volna le – számos olyan támogatási intézkedésről rendelkezik, amelyeket a Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja és 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethetőnek tekint. Ilyenek például a korlátozott összegű támogatások, a szelektív adókedvezmények és a kölcsönökre nyújtott állami garanciák. 2021 végéig a Bizottság több mint 1 180 határozatot hozott valamennyi tagállamban (beleszámolva az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret alapján hozott határozatokat is).

2021-ben például a Bizottság az ideiglenes keret alapján jóváhagyott egy 800 millió EUR összegű görögországi programot, amely a Covid19-világjárvány által érintett, idegenforgalmi tevékenységet folytató vállalkozások támogatását célozza¹¹⁴. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés szükséges, megfelelő és arányos a görög gazdaságban bekövetkezett komoly zavar orvoslásához. Olaszországot illetően megjegyzendő, a Bizottság 2021 októberében az ideiglenes keret alapján jóváhagyott egy 31,9 milliárd EUR összegű olaszországi programot, amely a Covid19-világjárvány által sújtott vállalkozások támogatását szolgálja¹¹⁵.

A Bizottság által bevezetett két intézkedéscsomagot követően ezen intézkedések közül többet a kohéziós politika társfinanszírozott: a koronavírusra való reagálást célzó beruházási

¹¹³ A Bizottság közleménye – A gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben történő támogatását célzó állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret, (HL C 91L, 2020.3.20., 1. o.), melyet a következő bizottsági közlemények módosítottak: C(2020) 2215 (HL C 112L, 2020.4.4., 1. o.), C(2020) 3156 (HL C 164., 2020.5.13., 3. o.), C(2020) 4509 (HL C 218., 2020.7.2., 3. o.), C(2020) 7127 (HL C 340L, 2020.10.13., 1. o.), C(2021) 564 (HL C 34., 2021.2.1., 6. o.) és C(2021) 8442 (HL C 473., 2021.11.24., 1. o.).

¹¹⁴ SA.63123. sz. ügy, *Görögország – Covid19: Az idegenforgalmi ágazat támogatása* (HL C 223., 2021.6.11., 1. o.).

¹¹⁵ SA.62668. sz. ügy, *Olaszország – Covid19 – IT – Automatikus adóintézkedések és vissza nem térítendő támogatások*. A határozat elfogadására az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése, 107. cikke (2) bekezdésének a) pontja, 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja és 107. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján került sor. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3

kezdeményezésnek (CRII) és a koronavírusra való reagálást célzó, kiterjesztett beruházási kezdeményezésnek (CRII+) és a REACT-EU csomagnak köszönhetően.

2021 márciusában a Bizottság jóváhagyott egy legfeljebb 20 milliárd EUR összegű franciaországi állami garanciarendszert, amelynek célja a gazdaság támogatása a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben¹¹⁶. A program hosszú távú finanszírozást nyújt a vállalkozásoknak, és ösztönzi a Covid19-világjárvány utáni helyreállítást támogató új beruházásokat.

Covid19-hez kapcsolódó állami támogatási határozatok és szakpolitikai kezdeményezések

2021 augusztusában a Bizottság az Európai Beruházási Bank Csoport¹¹⁷ által kezelt Európai Garanciaalap keretében jóváhagyta a tőkefedezet nélküli értékpapírosítási ügyletrészsorozatokra vonatkozó garanciákat. A kezdeményezés a 22 részt vevő tagállamban támogatja a Covid19-világjárvány által érintett vállalkozásokat¹¹⁸.

Az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti állami támogatási határozatok

Az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy jóváhagyjon olyan állami támogatási intézkedéseket, amelyeket a tagállamok kártérítés céljára hajtanak végre azon károk esetében, amelyeket a vállalkozások közvetlenül bizonyos rendkívüli események, például a Covid19-világjárvány miatt szenvedtek el (például a közlekedés, az idegenforgalom, a kultúra, a vendéglátás és a kiskereskedelem területén). A tagállamok bejelenthetik a Bizottságnak az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti kártérítési intézkedéseket, feltéve, hogy a támogatás arányos, és közvetlen ok-okozati összefüggés áll fenn a rendkívüli esemény (a Covid19-világjárvány) és a kedvezményezettek által elszenvedett kár között¹¹⁹.

2021 januárjában például a Bizottság jóváhagyott egy 12 milliárd EUR összegű átfogó németországi programot, amely a Covid19-világjárvány megfékezése érdekében bevezetett korlátozó intézkedések miatt elszenvedett károkért kívánja kártérítésben részesíteni az érintett vállalkozásokat¹²⁰. E program keretében valamennyi ágazat vállalatai kártérítésre lesznek jogosultak azon károk vonatkozásában, amelyeket a német kormány által 2020 márciusában-áprilisában és novemberében-decemberében bevezetett korlátozások következtében, a kijárási korlátozások időszakában szenvedtek el.

2021 áprilisában a Bizottság az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján engedélyezett egy 1,74 milliárd EUR összegű dániai programot, amelynek célja, hogy kártérítésben részesítse a nyérctenyésztőket és a nyérctenyésztéssel foglalkozó

¹¹⁶ SA.58639. sz. ügy, Franciaország – Covid19: Dispositif de garantie aux fonds de prêts participatifs et d'obligations subordonnées (HL C 84., 2021.3.12., 1. o.).

¹¹⁷ Az Európai Beruházási Bank Csoport az Európai Beruházási Bankból (EBB) és az Európai Beruházási Alapból (EBA) áll.

¹¹⁸ Lásd a Bizottság 2021. augusztus 16-i sajtóközleményét: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_4204

¹¹⁹ Ilyen például az a kár, amelyet a karantént előíró intézkedések okoznak, amelyek megakadályozzák a kedvezményezett gazdasági tevékenységének végzésében. A koronavírus-világjárvány okozta gazdasági visszaesést általánosabban kezelő egyéb típusú támogatásokat az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontjában és az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keretben előírt összeegyeztethetőségi elvek alapján kell értékelni.

¹²⁰ SA.60045. sz. ügy, Németország – November Assistance Extra az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján – Covid (HL C 41., 2021.2.5., 1. o.).

vállalkozásokat a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben hozott intézkedések kapcsán¹²¹. 2021 májusában a Bizottság engedélyezett egy 10 milliárd EUR összegű németországi programot, amelynek célja, hogy valamennyi ágazatban kártérítésben részesítse a vállalkozásokat a Covid19 terjedésének korlátozása érdekében hozott vészhelyzeti intézkedés által okozott károkért¹²². Emellett 2021 júliusában a Bizottság jóváhagyott egy 800 millió EUR összegű olaszországi programot, amelynek célja, hogy kártérítésben részesítse a repülőtereket és a földi kiszolgálókat a Covid19-világjárvány – és különösen a vírus terjedésének korlátozása érdekében bevezetett utazási korlátozások – által okozott károkért¹²³.

A légi közlekedési ágazat számára nyújtott állami támogatás

2021 folyamán a légi közlekedési ágazat továbbra is azon ágazatok közé tartozott, amelyet a legsúlyosabban érintette a Covid19-világjárvány. Ebben az évben a Bizottság 35 olyan határozatot fogadott el, amelyek lehetővé tették, hogy a légi közlekedési ágazatban működő vállalkozások a Covid19-világjárvány okozta likviditási és tőkeszükségleteik kielégítése céljából állami támogatásban részesülhessenek. Ezeknek az állami támogatási intézkedéseknek a jóváhagyására leggyakrabban az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret vagy az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján került sor.

A Bizottság jóváhagyta az Air France¹²⁴, a TUI¹²⁵, a Scandinavian Airlines Systems¹²⁶, a Finnair¹²⁷ és más légitársaságok részére nyújtott állami támogatást. Ezenkívül a Bizottság számos, például a TAP-et¹²⁸, a Condort¹²⁹ és más légitársaságokat érintő megmentési vagy szerkezetátalakítási intézkedést értékelt, továbbá e légitársaságok és más légitársaságok hosszú távú életképességének biztosítása érdekében állami támogatást engedélyezett.

2021 szeptemberében a Bizottság két határozatot fogadott el az olasz Alitalia légitársasággal kapcsolatban. A 2017-ben nyújtott, összesen 900 millió EUR összegű állami kölcsön részletes vizsgálatát követően a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy ezek a hitelek jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülnek¹³⁰. Egy másik határozatban¹³¹ a Bizottság megállapította, hogy az új olasz ITA légitársaság – amely átveszi az Alitalia eszközeinek egy részét – nem az Alitalia gazdasági jogutódja, és ezért nem köteles visszafizetni az Alitalia által kapott jogellenes támogatást. Ezenkívül a Bizottság

¹²¹ SA.61945. sz. ügy, Dánia – Támogatási program a Covid19-járvány kitörése által érintett nyérctenyésztők és kapcsolódó vállalkozások számára (HL C 195., 2021.5.21., 1. o.).

¹²² SA.62784. sz. ügy, Németország – Covid19 – A 107. cikkének (2b) bekezdése szerinti átfogó szövetségi program (HL C 223., 2021.6.11., 1. o.).

¹²³ SA.63074. sz. ügy, Olaszország – Kártérítési rendszer az olaszországi repülőterinfrastruktúra-működtetők és földi kiszolgálók számára (HL C 327., 2021.8.13., 1. o.).

¹²⁴ SA.59913. sz. ügy, Franciaország – Covid19 – Az Air France és az Air France – KLM Holding feltőkésítése ügy (HL C 240., 2021.6.18., 1. o.).

¹²⁵ SA.59812. sz. ügy, Németország – Covid19 – A TUI feltőkésítése. A határozat nyilvános változata jelenleg még nem érhető el. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3

¹²⁶ SA.63898. sz. ügy, Svédország – Covid19 – A SAS Consortium számára nyújtott állami kölcsön (HL C 33., 2022.1.21.); és SA. 63250. sz. ügy, Dánia – SA.63250 Covid19 – Támogatott hitel a SAS részére (HL C 33., 2022.1.21.).

¹²⁷ SA.60113. sz. ügy, Finnország – Finnair – Covid19 – hibrid hitel 107.2.b. (HL C 240., 2021.6.18., 1. o.).

¹²⁸ SA.60165. sz. ügy – Portugália – A TAP SGPS-nek nyújtott szerkezetátalakítási támogatás.

¹²⁹ SA.63203. sz. ügy, Németország – A Condor szerkezetátalakítása (HL C 429., 2021.4.15.).

¹³⁰ SA.48171. sz. ügy, Olaszország – Az Alitalia részére nyújtott állítólagos állami támogatást érintő panaszok.

¹³¹ SA.58173. sz. ügy, Olaszország – Newco ITA; Lásd a Bizottság 2021. szeptember 10-i sajtóközleményét: „A Bizottság megállapítja, hogy az új légi fuvarozó, az ITA nem minősül az Alitalia gazdasági jogutódjának, és Olaszország által az ITA részére nyújtott tőkeinjekciók megfelelnek a piacnak”, elérhető a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_4665

megállapította, hogy az ITA részére nyújtott 1,35 milliárd EUR összegű tőkeinjekció megfelelt a piaci feltételeknek. Következésképpen e tőkeinjekciók az uniós szabályok értelmében nem minősülnek állami támogatásnak.

Működésbe lépett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz – Felkészülés a válságból való kilábalásra

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz 2021. február 19-én lépett hatályba¹³². Az Eszköz a világjárvány 2020. februári kezdetétől 2026. december 31-ig bezárólag finanszírozza a tagállami reformokat és beruházásokat. Ez az ideiglenes helyreállítási eszköz a Next Generation EU központi eleme, amely lehetővé teszi, hogy a Bizottság források bevonásával segítse a Covid19-világjárvány által okozott közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállítását.

Az Eszköz célja¹³³ a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése, valamint az Unió fenntarthatóbbá és reziliensebbé tétele, illetve a zöld és a digitális átállás jelentette kihívásokra és lehetőségekre való felkészültségének fokozása. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy forrásokat gyűjtsön, segítve a tagállamokat az uniós prioritásokkal összhangban álló reformok és beruházások végrehajtásában.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott támogatás igénybevételéhez a tagállamoknak helyreállítási és rezilienciaépítési terveket kell benyújtaniuk a Bizottsághoz. E tervek tartalmazzák azokat a reformokat és közberuházási projekteket, amelyeket az egyes tagállamok a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz támogatásával terveznek végrehajtani. A Versenypolitikai Főigazgatóság iránymutatást¹³⁴ adott a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának nyomon követéséhez és megkönnyítéséhez, annak biztosítása érdekében, hogy a támogatott beruházási és reformprojektek összeegyeztethetők az állami támogatási szabályokkal. A Versenypolitikai Főigazgatóság gyakorlati iránymutatást is nyújtott a tagállamoknak arról, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön belül hogyan lehet gyorsan kezelni az állami támogatásokra vonatkozó bejelentéseket¹³⁵.

6. Közös erővel az európai és a globális versenykultúra alakításáért

6.1. A szakpolitikai kohézió megvalósítása az Európai Versenyhatóságok Hálózatan keresztül

A Bizottság 2021-ben továbbra is következetesen alkalmazta az ECN-en keresztül a 101. és a 102. cikket¹³⁶. Az 1/2003/EK rendeletben előírt alapvető együttműködési és támogatási mechanizmusok közé tartozik egyrészt a nemzeti versenyhatóságok azon kötelezettsége, hogy már az első hivatalos vizsgálati intézkedés szakaszában tájékoztassák a Bizottságot az új

¹³² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

¹³³ Lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblát, amely áttekintést nyújt arról, hogyan halad a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

¹³⁴ Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/coronavirus/rf-guiding-templates_en
<https://ec.europa.eu/competition/state-aid/what-is-new/practical-guidance-to-MS-for-notifications-under-RRF.pdf>

¹³⁶ A Bizottság közleménye – A Versenyhatóságok Hálózatan belül történő együttműködésről (HL C 101., 2004.4.27., 43. o. és HL C 374., 2016.10.13., 10. o.). Lásd: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52004XC0427%2802%29>

vizsgálatokról, másodszer pedig hogy konzultációt folytassanak a Bizottsággal a tervezett határozatokról. 2021-ben 145 új vizsgálatot indítottak a hálózaton belül, és 84 tervezett határozatot nyújtottak be.

Az 1/2003/EK rendeletben előírt együttműködési mechanizmusokon kívül az ECN egyéb együttműködési mechanizmusai is segítik az uniós versenyszabályok következetes érvényre juttatását. Az ECN tagjai rendszeresen találkoznak, hogy megvitassák a közelmúltban megnyitott ügyeket, a szakpolitikai kérdéseket és a stratégiai jelentőségű témákat. 2021-ben a horizontális munkacsoportok és az ágazatspecifikus alcsoportok 37 ülést tartottak, amelyeken az illetékes nemzeti hatóságok tisztviselői eszmecsere folytattak és tapasztalatokat cseréltek.

A Bizottság 2021-ben nyomon követte és segítette a tagállamokat az ECN+ irányelvnek¹³⁷ a nemzeti jogba való átültetésében. Ennek határideje 2021. február 4. volt. 2021 márciusában a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított 22 tagállammal szemben, mivel azok nem jelentették be, hogy a határidő előtt hajtották végre az ECN+ irányelvet. A 22 tagállam közül 14 utólagosan, 2021 vége előtt jelentette be a végrehajtást. A kötelezettségszegési eljárás lezárása előtt a Bizottság ellenőrizni fogja, hogy az ECN+ irányelvet helyesen hajtották-e végre. 2021-ben a Bizottság továbbra is segítséget nyújtott a többi tagállamnak az irányelv végrehajtásának véglegesítésében.

6.2. Versenypolitikai együttműködés világszerte

Többoldalú kapcsolatok

A Bizottság 2021-ben is tevékenyen részt vett a versennyel foglalkozó nemzetközi szervek, például az OECD Versenyjogi Bizottsága, a Nemzetközi Versenyügyi Hálózat (a továbbiakban: ICN) és az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferencia (a továbbiakban: UNCTAD) munkájában.

Az OECD Versenybizottságának 2021. évi ülésein a Bizottság részt vett a versenyszabályok érvényesítéséről és a szabályozási alternatívákról, a versenyjogi megfelelési programokról, a potenciális versenyről, a piaci verseny mérésére szolgáló módszerekről, a versenyjog érvényesítése során tekintetbe veendő a környezetvédelmi megfontolásokról, valamint a versenysemlegesség versenyhatóságok általi előmozdításáról folytatott megbeszéléseken. A Bizottság az ICN egyoldalú magatartással foglalkozó munkacsoportjának társelnökeként folytatta a digitális piacok erőfőlényének és piaci erejének értékelésére irányuló többéves projektet. 2021-ben a Bizottság részt vett az UNCTAD versenyjoggal és versenypolitikával foglalkozó kormányközi szakértői csoportjának tizenkilencedik ülésén.

A Bizottság folytatta a nemzetközi támogatási szabályok javítására irányuló erőfeszítéseit. A Kereskedelmi Világszervezet kereskedelmi szabályainak felülvizsgálata során az Unió egyik

¹³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1 irányelve (2018. december 11.) a tagállami versenyhatóságok helyzetének a hatékonyabb jogérvényesítés céljából történő megerősítéséről és a belső piac megfelelő működésének biztosításáról (HL L 11., 2019.1.14., 3. o.).

fő prioritása a támogatási szabályok reformja, amint azt az Unió, az Egyesült Államok és Japán együttes nyilatkozata is megerősíti¹³⁸.

Kétoldalú kapcsolatok

2021 decemberében a Bizottság és az Egyesült Államok versenyhatóságai közös technológiai versenypolitikai párbeszédet indítottak az Unió és az Egyesült Államok között, azzal a céllal, hogy közös megközelítéseket dolgozzanak ki, valamint megerősítsék a versenypolitikával és a versenypolitika végrehajtásával kapcsolatos együttműködést a technológiai ágazatokban¹³⁹. A Bizottság a vonatkozó együttműködési megállapodások keretében továbbra is szoros kapcsolatot tartott fenn a tisztességes kereskedelmi gyakorlatokkal foglalkozó koreai, illetve japán bizottsággal¹⁴⁰. 2021-ben a Bizottság folytatta a tárgyalásokat Japánnal a második generációs versenyjogi együttműködési megállapodásról¹⁴¹. Az Unió és Kanada közötti második generációs együttműködési megállapodás tervezetét illetően megjegyzendő, hogy a Bizottság folyamatos kapcsolatban áll a Kanadai Versenyhivatallal annak érdekében, hogy a kanadai adatvédelmi normákra nézve olyan megoldást találjon, amely összhangban van azokkal a normákkal, amelyeket a Bíróság az Unió és Kanada közötti 2014. évi utasnyilvántartási megállapodásról szóló véleményében állapított meg¹⁴². Végezetül: a Bizottság a 2019. évi együttműködési megállapodások keretében folytatta a szoros versenypolitikai együttműködést Kína piaci szabályozásért felelős állami hatóságával¹⁴³.

A Bizottság célja, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalásokba beépítse a versenyre és az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket. A Bizottság 2021-ben folytatta a szabadkereskedelmi megállapodásra irányuló tárgyalásokat Ausztráliával, Azerbajdzsánnal, Chilével, Indonéziával, Új-Zélanddal és Üzbegisztánnal.

A tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek esetében a Bizottság fő szakpolitikai célkitűzése, hogy segítse őket a versenypolitika jogi kereteinek elfogadásában, jól működő, független versenyhatóságok létrehozásában és megbízható jogérvényesítési nyilvántartások kialakításában. A Bizottság 2021-ben is nyomon követte azt, hogy a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek teljesítik-e a stabilizációs és társulási megállapodások szerinti kötelezettségvállalásaikat.

A versenypolitika terén folytatott együttműködés fejlesztése érdekében a Bizottság továbbra is együttműködött számos afrikai nemzeti és regionális hatóságokkal. 2021-ben a Bizottság közös munkaértekezletet szervezett a Dél-afrikai Versenybizottsággal a versenypolitika digitális vonatkozásairól és a versenyhatóságok közötti együttműködésről.

¹³⁸ Lásd: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2330>

¹³⁹ Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_6671

¹⁴⁰ Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/international/bilateral-relations/korea_en; https://ec.europa.eu/competition-policy/international/bilateral-relations/japan_en

¹⁴¹ Lásd: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:22003A0722\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:22003A0722(01))

¹⁴² Lásd: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?pro=AVIS&num=C-1/15>. Kanada jelenleg nemzeti adatvédelmi törvényének átdolgozását készíti elő.

¹⁴³ Lásd: https://ec.europa.eu/competition-policy/international/bilateral-relations/china_en

Rendszeres és építő jellegű intézményközi párbeszéd

Az Európai Parlament, a Tanács, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Európai Bizottsága kulcsfontosságú partnerek a Bizottság számára a versenypolitikáról folytatott folyamatos párbeszésekben. A Covid19-világjárvány ellenére a párbeszéd személyes találkozók és távoli részvétel formájában 2021-ben is folytatódott.

Az Európai Parlamentben Vestager ügyvezető alelnök 2021-ben számos eszmecserén vett részt, többek között a Gazdasági és Monetáris Bizottságban, a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottságban, a Jogi Bizottságban, valamint az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságban a digitális piacokról szóló jogszabályról folytatott párbeszésekben. Ezen túlmenően Vestager ügyvezető alelnök eszmecserét folytatott az Adóügyi Albizottsággal a digitális gazdaság adóztatásáról és az adózás területén nyújtott állami támogatásokról. Vestager ügyvezető alelnök részt vett a versenypolitikát, az éghajlat-politikai, energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokról szóló új iránymutatást, a digitális piacokról szóló jogszabályt és az EU–USA Kereskedelmi és Technológiai Tanácsot érintő plenáris vitákon is. Végezetül Vestager ügyvezető alelnök részt vett az Európai Parlament bizottságaival folytatott strukturált párbeszésekben, például a Gazdasági és Monetáris Bizottsággal folytatott strukturált párbeszédben.

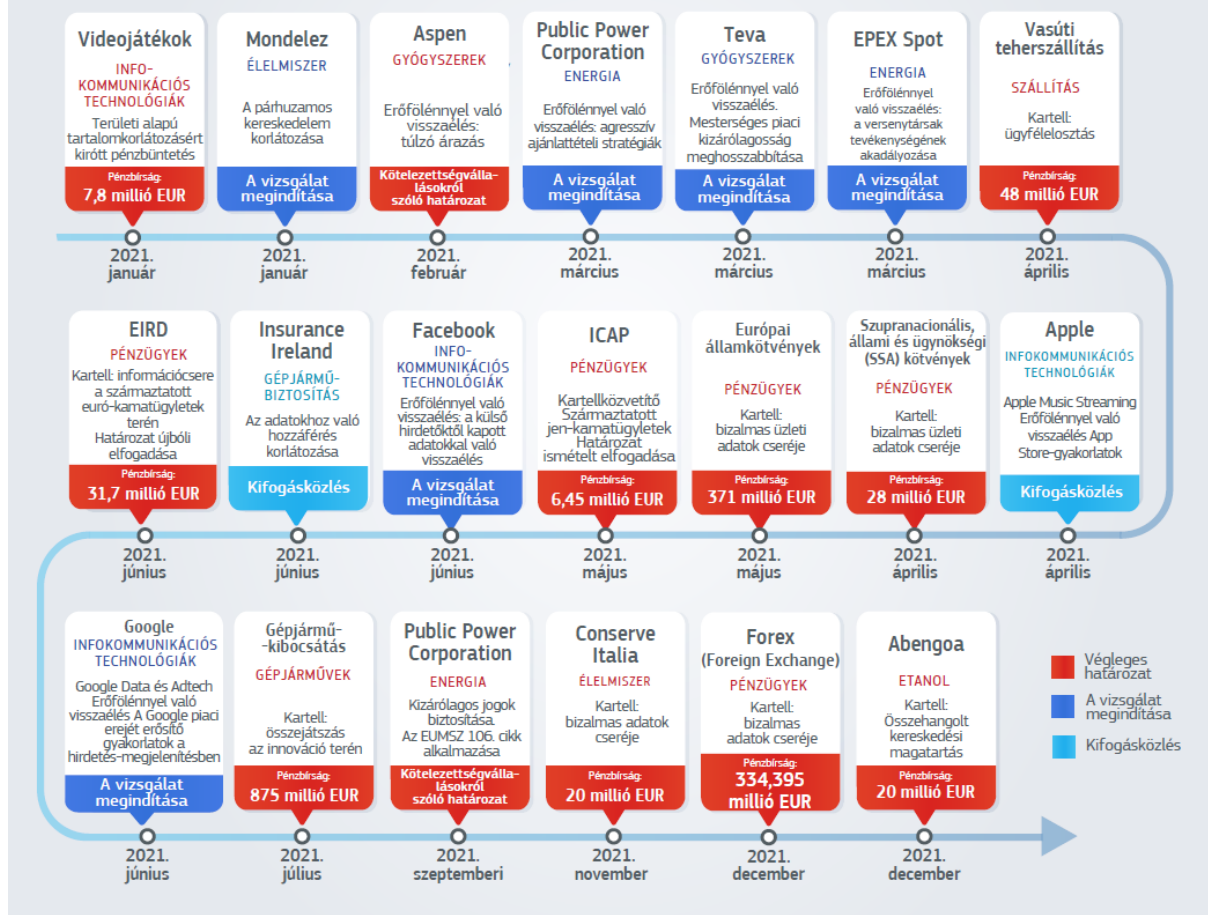
A Parlament versenypolitikáról szóló állásfoglalására adott, 2021. szeptemberi írásbeli válaszában (előadó: Van Overtveldt; ECR, BE) a Bizottság többek között az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret elfogadására, a Covid19-váltságra, a tagállamok feltételes adómegállapítási gyakorlatainak kivizsgálására és az adójogszabályok változásaira hívta fel a figyelmet. A Bizottság továbbá kiemelte a digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló javaslatot és az állami támogatási szabályok folyamatban lévő felülvizsgálatát (legfőképpen a környezetvédelmi és energiaügyi iránymutatás felülvizsgálatát, amely az úgynevezett célravezetőségi vizsgálatot követte).

2021-ben a Tanácsban Vestager ügyvezető alelnök részt vett a versenypolitikai kérdésekről folytatott eszmecseréken és vitákon, többek között a Versenyképességi Tanács (Belső piac és ipar) több ülésén is.

Európai
Bizottság

VERSENPOLITIKA

A VERSENYSZABÁLYOK ÉRVÉNYESÍTÉSE AZ ANTITRÖSZT- ÉS KARTELLÜGYEKBE, 2021

UNIÓS ÖSSZEFONÓDÁS-ELLENŐRZÉS 2021

Európai
Bizottság

VERSENPOLITIKA

